

Univerzita Pardubice
Filozofická fakulta
Katedra sociálních věd

Svědkové Jehovovi jako sociální skupina

Bakalářská práce

Autor: Marta Kindlová

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Vítková

Pardubice

Září 2009

University of Pardubice
Faculty of Arts and Philosophy
Department of social sciences

Jehovah's Witnesses as a social group
Bachelor work

Author: Marta Kindlová

Supervisor: Mgr. Lucie Vítková

Pardubice

September 2009

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra sociálních věd
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Marta KINDLOVÁ

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie

Název tématu: Svědkové Jehovovi jako sociální skupina

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Sociologický popis organizační a sociální struktury náboženské sekty Svědkové Jehovovi. Práce se bude opírat o literaturu a vlastní empirický výzkum.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Kdo jsou svědkové Jehovovi: Svědkové Jehovovi v České republice, New York : Watchtower Bible and Tract Society : International Bible Students Association, c1997 Lužný, Dušan: Náboženství a moderní společnost : sociologické teorie modernizace a sekularizace. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 1999 Remeš, Prokop: Svědkové Jehovovi: historický přehled. Praha: Oliva, 1995 Vojtíšek, Zdeněk: Pastorační poradenství v oblasti sekt a sektářství. 1. vydání. Brno: L. Marek, 2005 Náboženská společnost a stát: historie Svědků Jehovových v Československu, Dingir, Praha 2000 Ročenka Svědků Jehovových. Watchtower Bible And Tract Society Of New York, INC. 25 Columbia Heights Brooklyn, NY, 2007 Ročenka Svědků Jehovových 1997, New York : Watchtower Bible and Tract Society : International Bible Students Association, c1997 Svědkové Jehovovi: hlasatelé Božího království, New York : Watchtower Bible and Tract Society of New York, c1993

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Lucie Vítková**
Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2007**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2009**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

Mgr. Petr Pabian, Th.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne: 11. 9. 2009

Marta Kindlová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Lucii Vítkové za vstřícné a přínosné vedení práce a svým nejbližším především za trpělivost. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Haně Macháčkové a panu Františku Cestrovi za zprostředkování setkání v sále Království a tím za možnost provedení dotazníkového šetření mezi členy společnosti, také za cenné informace, otevřenost a ochotu při několikátýdenní spolupráci.

Anotace

V úvodu se práce zaměřuje stručně na historii Náboženské společnosti Svědků Jehovových, následuje zamyšlení nad pojmy „sekta“ a „nové náboženské hnutí“, které je důležité především pro pochopení neutrální koncepce celé práce. Připomenuty jsou základní principy a přesvědčení tohoto náboženského hnutí. Práce dále navazuje popisem sociální a organizační struktury, shromažďování, financování a setkávání při tzv. sjezdech. Zmíněn je přehled Svědků Jehovových v číslech – především se jedná o údaje ze sčítání lidu, domů a bytů a ročenek Svědků Jehovových. Pomocí kvantitativní metody dotazníkového šetření byl proveden výzkum v sále Království v Hradci Králové. Výsledky prokázaly úzkou soudržnost členů náboženské společnosti, která se projevuje pevnými přátelskými vztahy, častou účastí na shromážděních a 100% účastí na sjezdech a především stejnými postoji v otázkách víry a přesvědčení, které bez výhrad přijímají a šíří dál mezi českou veřejnost.

Klíčová slova: Svědkové Jehovovi, sociální skupina, organizační struktura

Annotation

In the thesis introduction, I briefly focus on the history of the Jehovah's Witnesses religious movement. The following part of my paper deals with the terms "cult" and "moral rearmament", both of which are particularly relevant for understanding of the whole, unbiased concept of the thesis. After that, the basic principles and beliefs of the Jehovah's Witnesses religious movement are addressed. The thesis continues with a description of their social and organizational structures, fund-raising, financing and gathering of the so-called congresses. An overview of Jehovah's Witnesses in numbers is included. These data were acquired especially from the Population Census and from the Jehovah's Witnesses yearbooks. With the use of a quantitative opinion survey method, a research was conducted at Hradec Kralove Jehovah's Witnesses meeting point called "the Kingdom Hall". The results showed very tight relationships of the members of the religious community, which were reflected in their close friendships, high attendance at regular gatherings and at congresses (everybody participates at these) and especially in their very similar views regarding questions pertaining to faith and convictions. The members do not object to accepted opinions on these matters, but accept them fully and spread them further among Czech public.

Key words: Jehovah's Witnesses, social group, organizational structure

Obsah

Úvod.....	1
1. Historie náboženského hnutí Svědků Jehovových.....	3
2. Základní principy víry a přesvědčení.....	5
2.1. Sekta.....	5
2.2. Nová náboženská hnutí.....	7
2.3. Základní kameny víry.....	8
2.4. Jak přemítají sami o sobě?.....	11
3. Sociální a organizační struktura.....	13
3.1. Sociální struktura.....	13
3.2. Sociální skupina.....	14
3.3. Organizační struktura.....	15
3.4. Pozice.....	16
3.5. Shromažďování v sálech Království.....	17
3.6. Sjezdy a financování.....	19
4. Svědkové Jehovovi v číslech.....	21
4.1. O literatuře a sjezdech.....	21
4.2. Údaje z ročenek Svědků Jehovových.....	22
4.3. Údaje ze sčítání lidu, domů a bytů.....	23
5. Budoucnost?.....	28
6. Výzkum.....	30
6.1. Cíl výzkumu.....	30
6.2. Metodika výzkumu.....	30
6.3. Zpracování údajů, analýza dat a výsledky.....	31
7. Závěr.....	43
8. Bibliografie.....	44

9.	Internetové zdroje	45
10.	Seznam tabulek	46
11.	Seznam grafů	47
12.	Přílohy	48
12.1.	Členové newyorského vedoucího sboru Svědků Jehovových	48
12.2.	Článek časopisu Probuďte se! z 22. září 2003	48
12.3.	Nauka Strážné věže o krvi v roce 1961:	51
12.4.	Dopis vedoucího sboru svědků Jehovových všem sborům z dubna 2008.....	53
12.5.	Výpis odpovědí na otázku č.18.....	54
12.6.	Výpis odpovědí na otázku č.19.....	56
12.7.	Četnostní tabulky	57
12.8.	Dotazník.....	61

Úvod

Svědkové Jehovovi jsou zvláštním a specifickým předmětem diskuzí nejen odborníků na společnost a náboženství, tedy sociologů a teologů, ale stejně tak vyvolávají různé reakce u obyčejných lidí – u veřejnosti. Tato práce si nedává za cíl hodnotit tuto náboženskou organizaci, nýbrž popsat její společenský vývoj, přiblížit základní principy víry, hierarchické uspořádání a sociální a organizační strukturu. Jak vůbec tato organizace uvnitř funguje a jací jsou její členové? Na tyto a podobné otázky by měly odpovědět následující řádky.

První kapitoly práce se zaměří na historický přehled vývoje Náboženské společnosti Svědků Jehovových a jeho dopad na současný stav v organizaci, zmíněna budou základní přesvědčení Svědků Jehovových, aby čtenář načerpal něco ze specifických rysů společnosti. V dalších kapitolách bude nastíněna organizační struktura náboženské společnosti, jež ustupuje do pozadí témat pro veřejnost zajímavějších, kterými jsou již zmiňovaná pravidla a principy samotné víry. V závěru teoretické části se čtenář dozví něco o financování a sjezdech této Náboženské společnosti.

Bakalářská práce vychází z kompilace dostupné literatury. A to jak literatury odborné sociologické a teologické, tak z oficiálních dokumentů vydaných přímo Svědky Jehovovými (jedná se o knihy, brožury, ročenky, soubory přednášek, časopisy). Využito je internetových zdrojů, například oficiálních webových stránek Svědků Jehovových (<http://www.watchtower.org/b/index.html>) nebo postřehů založených na zúčastněném pozorování v okruhu stoupenců Svědků Jehovových v Hradci Králové.

Literatury pro kompilaci bylo dostatek, nicméně nejobsáhlejší informace sami o sobě podávají přímo Svědkové Jehovovi. Zaměřují se ve svých publikacích především na vysvětlování a přibližování víry, naopak chybí detailní popis fungování hierarchické struktury, který by veřejnosti zprůhlednil vnitřní procesy této organizace. Pohled pouze z pozice Svědků Jehovových by byl zcela jistě zkreslený. Proto podrobnosti o fungování organizační struktury pramení nejen z osobních hovorů s některými z členů královéhradeckého sboru Svědků Jehovových, ale i z (ač neobsáhlého) množství dostupné literatury.

Tématem Svědků Jehovových se v České republice zabývají především Zdeněk Vojtíšek, Tomáš Novotný, Prokop Remeš či Dušan Lužný. Na jejich práce autorka v textu odkazuje.

Empirická část práce zodpoví otázky týkající se sboru Svědků Jehovových – konkrétně sboru v Hradci Králové. Předmětem kvantitativního výzkumu (formou vyčerpávajícího dotazníkového šetření) bylo především, jak se členové sboru o náboženské společnosti dozvěděli, v jakém období svého života se k ní připojili, jak vnímají okruh svých známých, kolegů a přátel, a naopak jak okolí vnímá členy náboženské společnosti. Zajímavým bodem pro čtenáře jistě bude i okruh otázek zaměřený na oddanost jednotlivých členů a také vysvětlení, proč by se (alespoň) česká veřejnost měla vyvarovat expresivnímu negativnímu pojmenování Náboženské skupiny Svědků Jehovových sektou.

1. Historie náboženského hnutí Svědků Jehovových

Počátky hnutí se datují do 70. let 19. století ve Spojených státech amerických. Za zakladatele je považován Charles Taze Russell (1852 – 1916), který založil časopis *Siónská Strážná věž a zvěstovatel přítomnosti Kristovy*. To vedlo k založení sborů v celých Spojených státech. V roce 1881 Russell založil Traktátní společnost Siónská strážná věž. Russell také předpověděl datum „bitvy posledního času“ (Armagedonu), a tedy konce pozemského světa, a následného Kristova návratu, spasení a nastolení království Božího. Ve stanovených letech 1874, 1878 ani 1914 se však jeho předpovědi nesplnily.

Následník Russella, Joseph Franklin Rutherford (1869 – 1942), posunul předpověď na rok 1925. Po velkém nezdaru utužil kontrolu nad členy tím, že nařídil, aby časopis *Strážná věž* byl studován nejen ve sborech, ale i jednotlivými členy zvlášť, a uvalil na jednotlivé členy zodpovědnost za agitační činnost.

Náboženské hnutí Svědků Jehovových se vyznačuje důrazem kladeným na tisk a šíření materiálů k biblickému studiu. Velký podíl na tom měl následník Russella, Nathan Knorr (1905 – 1977). Za období jeho předsednictví vyšly knihy jako např. *Bůh budiž pravdivý* (17 milionů výtisků) či *Překlad nového světa Svatých Písem* (jediný Svědky uznávaný překlad Bible z roku 1961, který v českém jazyce vyšel v roce 1991). Neúspěchem byla naopak další předpověď konce světa spojená s Kristovým návratem na Zemi stanovená na rok 1975.

Po roce 1975 (za předsedy F. W. Franze) proběhla reforma, která se týkala především organizačních změn ve vedení společnosti. Byla omezena pravomoc předsedy a řídicí funkce byla přidělena Vedoucímu sboru, čítajícímu 10 členů. Bylo ustanoveno šest výborů (pro organizaci, nauku, tisk, školství, řízení, personalistiku).

Od roku 1992 je ve funkci předsedy (prezidenta) Svědků Jehovových M. G. Henschel.

Do českých zemí se učení dostalo v roce 1907, v roce 1916 se již konala pravidelná shromáždění pod vedením Antonína Gleissnera. Od roku 1933 byli Svědkové pronásledováni (obvinění z vyzvědačství¹), v období let 1939-1945 a 1949-1989 jim

¹ Kdo jsou svědkové Jehovovi? : Svědkové Jehovovi v České republice 1993: 7

byla činnost zakázána. Oficiálně byla Náboženská společnost Svědků Jehovových uznána ministerstvem kultury v roce 1993 (podle zákona č. 161/1992 Sb.)²

Co se v organizaci změnilo a jaké důsledky přinesla historie dvacátého století?

Především Svědkové přestali předpovídat datum konce světa. Nemalý počet troufalých předpovědí, z nichž se ani jedna nevyplnila, donutil brooklynské vedení ke skončení stanovování dat Armagedonu. S tím souvisí přeskupení moci ve vedení. Předseda se stává čestným členem, rozhodovací funkci plní v současnosti devět členů Vedoucího sboru. Zajímavostí je, že věkový průměr Vedoucího sboru činí více než 70 let. (Seznam členů viz příloha 12.1.)

Po opuštění přesného předpovídání konce světa Svědkové Jehovovi ve 21. století transformovali a modernizovali přístup, jak přimět své členy uvěřit, že konec světa se vskutku blíží. Zabývají se otázkou „Co přinese blízká budoucnost?“ Ve zkratce se jedná o varování, které je tentokrát spjato s podnadpisem „Planeta v ohrožení“. Na oficiálních stránkách Svědků Jehovových je k dispozici vyjádření, které je podepřeno varováním stockholmského Institutu životního prostředí z roku 2002 („Pokud se nezmění přístup k ekonomickému rozvoji, pravděpodobně to povede k jevům, které by mohly radikálně změnit klima planety a její ekosystémy.“³) a zprávou Organizace spojených národů z roku 2005 („Lidská činnost má na přirozené funkce Země tak závažný dopad, že schopnost ekosystémů naší planety udržet při životě i budoucí generace už nemůžeme brát jako samozřejmost. K odvrácení katastrofy by bylo nutné významně změnit stávající metody, instituce a zvyky“⁴). Svědkové Jehovovi vydávající toto vyjádření věří, „že se blíží dramatické události, které změní život na této planetě. Jsou však přesvědčeni, že tyto události nepovedou ke katastrofální budoucnosti, ale naopak k těm nejlepším životním podmínkám, jaké kdy na zemi byly. Na čem zakládají svůj optimismus? Důvěřují slibům, které jsou v Božím Slově, Bibli.“⁵

² Kdo jsou Svědkové Jehovovi: Svědkové Jehovovi v České republice 1993: 10

³ Oficiální stránky Svědků Jehovových

⁴ Oficiální stránky Svědků Jehovových

⁵ Oficiální stránky Svědků Jehovových

2. Základní principy víry a přesvědčení

Abychom se mohli přesunout k samotnému tématu Svědků Jehovových, měli bychom nejprve vysvětlit několik základních pojmů a definic, které by při nesprávném výkladu mohly zásadně ovlivnit v textu zmiňované myšlenky a úvahy.

2.1. Sekta

Pojem sekta je pro českou veřejnost prvním „bludným kořenem“. Česká veřejnost s nadsázkou řečeno nedělá (nevidí) rozdíl mezi příslušníkem satanismu, hnutí Svatého Grálu a Náboženské společnosti Svědků Jehovových. Sekta už od poslechu naznačuje obecně něco negativního, temnotou zastřené a tajemstvím opředené, aniž by došlo ke kritickému zhodnocení tohoto výrazu alespoň s pomocí internetu, sociologického nebo teologického slovníku. Vojtíšek doslova říká: „Pastorační poradce v oblasti sekt a sektářství [odborný poradce pomáhající lidem, kteří se dostali v důsledku členství v náboženské skupině do složité životní situace - pozn. MK] jako odborník ve službě veřejnosti spojuje dva světy: odborný, pro který je klíčový pojem ‚sekta‘ dlouhodobě problematický a který proto v poslední době od používání tohoto pojmu raději upouští, a svět laické veřejnosti, v němž je týž pojem častý a oblíbený. Ostražitost vědecké obce před tímto pojmem a jeho popularita u obce laické má přitom stejný důvod: silný emocionální náboj, který slovo ‚sekta‘ obsahuje.“⁶

Například v kontextu s typologií náboženských skupin podle jejich vztahu k většinové společnosti Vojtíšek chápe pojem sekta jako „výraz negativního vztahu většinové společnosti k náboženské instituci, zpravidla k tzv. novému náboženskému hnutí. Nové náboženské hnutí totiž vytváří ve společnosti napětí, které společnost odsuzuje pejorativním výrazem ‚sekta‘.“⁷

⁶ Vojtíšek 2005: 38

⁷ Vojtíšek 2005: 38

Podle Starka a Bainbridge jsou sekty „deviantní náboženské organizace s tradiční naukou [...], jsou nositelkami náboženského oživení.”⁸

Jandourkův sociologický slovník píše o sektě toto: „typ náb. organizace chápající samu sebe jako společenství vyvolených, kteří uskutečňují pravou víru a praxi, [...] členové s. se často shromažďují kolem charizmatické osobnosti, mají negativní postoj ke světu, společnosti a státu. Členem s. se člověk stává konverzí [...], vládne v ní silná sociální kontrola, [...]“⁹

David M. Graybeal sekty vymezuje jako: „náboženské malé neformální útvary uznávající pouze svou ‚pravdu‘, s limitovaným zdrojem materiálního bohatství, emocionálními důrazy, nízkou úrovní profesionalizace kléru, biblickými akcenty ve smyslu mimosvětské ‚odplaty‘, emotivními principy členství, ‚válkou‘ se sekulárním světem chápaným jako ztělesněný ‚hřích‘, přičemž sociální základna je zde tvořena hlavně nižšími sociálními třídami a vrstvami.“¹⁰

Z předchozích definic sekt nelze jednoznačně určit, že Svědkové Jehovovi jsou sektou. Některé znaky se shodují, některé nikoliv. Například není pravda, že Svědkové jsou malou neformální skupinou (členská základna v České republice čítala v roce 2001 přes 23 000 příznivců, viz tabulka 3), že se shromažďují kolem jedné charizmatické osobnosti (Svědkové mají ukotvenou určitou hierarchii, nicméně ani na úrovni krajů a států neplní jedna osoba funkci vůdce. Vždy se jedná o ucelený počet osob – vedoucí sbor – který má na starosti spíše administrativní chod organizace, nikoli funkci již zmiňovaného „charizmatického vůdce“. Ve prospěch zařazení mezi sekty mluví především přesvědčení o pravé víře a míře vyvolenosti (víra, že Jehova je pravý Bůh a jen jeho stoupenci dojdou spasení), vznikající napětí mezi veřejností a členy náboženské organizace (hanlivé označení této skupiny jako sekty), nebo emotivní principy členství (veřejný křest budoucích Svědků za přítomnosti tisíců povzbuzujících „bratrů a sester“, horlivost a vytrvalost při získávání nových členů).

⁸ Lužný 1999: 94

⁹ Jandourek 2001: 212

¹⁰ D.M. Graybeal, Churches in a Changing Culture in: Sekot 1985: 158-159

2.2. Nová náboženská hnutí

Pojem nové náboženské hnutí se v hojnější míře začal objevovat až v 80. letech 20. století, kdy se sociologové i religionisté chtějí vyvarovat negativnímu označení „sekta“ a přiklání se k neutrálnějšímu výrazu „nové náboženské hnutí“. Mezi hlavní důvody pro jejich rozhodnutí patřily především dosavadní definice a popisy sekt vycházející z psychologické roviny. V tomto pohledu byla sekta náboženskou skupinou, která uznává vůdce sekty za nejvyšší autoritu, tzn. vůdce má neomezenou moc a skupina funguje na principech totality.¹¹

Je zřejmé, že těmto „hanlivým“ definicím se bránily i samotné náboženské skupiny.

Vojtíšek tedy definuje nové náboženské hnutí jako: „ta hnutí, jejichž vznik je motivován novou náboženskou ideou. Novost této ideje je ovšem relativní – je třeba jí rozumět vždy ve vztahu ke společnosti, do níž přichází. Táž idea tedy může být na některém místě nová a může způsobit vznik nového náboženského hnutí, zatímco na jiném místě nová být nemusí.“¹²

Vojtíšek tak navázal na definici Wilsona, který viděl podstatu nových náboženských hnutí v tom, že vycházejí ze starých náboženství, přičemž nabízejí něco navíc – například rychlejší, jistější cestu ke spasení. (Ze sociologického hlediska chápe Wilson podstatu spasení jako „ujištění o možnosti překonat zlo“).¹³

U Svědků Jehovových lze tuto novost doložit na novém přístupu k vykládání Bible. Svědkové Jehovovi jsou známí svým originálním překladem (o kterém sami mluví jako o jediném správném a původním), který jako prvotní zdroj ovlivňuje celou koncepci tohoto hnutí. Svědkové Jehovovi na rozdíl od katolíků neuznávají Boha jako Trojici (Otce, Syna a Ducha Svatého), Boha nazývají jménem Jehova, a nalezneme i další podstatné odlišnosti ve výkladech Písma svatého.

Vojtíšek komentuje zařazení Svědků Jehovových takto: „Z důvodu tohoto fundamentálního postoje protestu [protest proti náboženskému životu společnosti a nepřijetí touto

¹¹ Remeš, P., Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství, in: Václavík 2007: 58 - 59

¹² Vojtíšek 2007: 13

¹³ Wilson, B., The Social Dimensions of Sectarianism in: Vojtíšek 2005: 45

společností pozn. MK] se mezi nová náboženská hnutí [...] zařazují i např. naši současní svědkové Jehovovi navzdory tomu, že jejich organizace je u nás již téměř sto let „stará“.¹⁴

Výše bylo vyzdviženo několik definic pojmů „sekta“ a „nové náboženské hnutí“ tak, aby si každý sám za sebe zvolil postoj, kterým bude k Náboženské společnosti Svědků Jehovových přistupovat.

Samotný text se bude dále o Svědcích Jehovových zmiňovat jako o novém náboženském hnutí. Důvodů je hned několik, spojujícím je však jediný – zachování neutrálnosti. Jak odborní autoři, tak samotní Svědkové Jehovovi považují název „sekta“ za hanlivý až urážlivý. Není třeba tedy stavět tuto práci na negativních označeních, která by mohla čtenáře již od počátku uvést v omyl, že jde o práci přísně kritickou a pro Svědky Jehovovy nelichotivou.

2.3. Základní kameny víry

Druhá kapitola se bude zabývat tématem nejdiskutovanějším – základními pravidly a přesvědčeními, která často laickou veřejnost nutí řadit Svědky Jehovovy spíše do kategorie sekt.

Jsou upravení, stále usměvaví, projevují zájem a loajalitu, v rukou nesou Bibli nebo časopis *Probud'te se!*. Takto se s nimi řada z nás setkává v parcích, v centrech měst, ale i před vlastním prahem. Kazatelská činnost, jak jí Svědkové říkají, má důležitý úkol – šířit „dobrou zprávu a pravou víru“. Ty, kteří prozatím neprozřeli, má v první fázi donutit alespoň se zamyslet nad smyslem života, nad způsobem, jakým se žije.

Pro Svědky má navíc kazatelská činnost další přínos – věří, že díky počtu odsloužených hodin se přibližují Jehovovi, že se dočkají spasení. Dalšími podmínkami k tomu, aby žili v souladu s Jehovou a pravou vírou, jsou následující body.

¹⁴ Vojtíšek 2005: 47

- Jehova je jediný pravý Bůh

Svědkové Jehovovi se tímto zcela odlišili od katolické církve. Odmítají uznávat Boha jako Trojici. Ježíš je synem božím, není všemohoucí (na rozdíl od Jehovy). Bůh má na rozdíl od učení ostatních křesťanů své jméno – Jehova. Tato podoba je nejčastěji používaná v českém jazyce (z hebrejského Jahve).

- Bible

Bible je podle Svědků Jehovových „Božím inspirovaným Slovem“. Jejich víra není založena na lidské tradici, ale na výkladu Bible. Ta je zároveň jakýmsi „měřítkem“ pro všechny jejich nauky. Existuje množství překladů Bible, podle Svědků je pouze ten jejich správný.

- Víra ve spasení

Až nastane konec světa (Armagedon), spasení dojde zaprvé tzv. „malé stádo“ (podle Janova zjevení Zj 14:1 jde o 144 tisíc lidí) a zadruhé „velký zástup“ (opět podle Jana 10:16).¹⁵

- Křest

Je symbolem přijetí „pravé víry“. Křtěna nejsou nemluvňata (na rozdíl od katolíků). Podle Bible by křest měl přijmout jen ten, kdo je schopen s porozuměním „ochotně přijmout slovo“ a „napravit se“.¹⁶ Svědkové vychovávají své děti podle Jehovových zásad, pravidelně se věnují rodinnému studiu Bible, účastní se aktivně shromáždění, povzbuzují je k veřejným prohlášením o jejich víře, nicméně samotný křest je vykonán až tehdy, kdy samy děti budou chtít.

- Zdraví

Neberou drogy, umírněně požívají alkohol, ale vyhýbají se opilství. Nekouří a výhrady mají například i k tetování (Více v příloze 12.2.). Neschvalují potraty.

¹⁵ Vojtíšek 2006: 42

¹⁶ kniha Skutků 10: 44- 47

- Odmítání transfuze krve

Svědkové Jehovovi jsou přesvědčeni, že bezkrevná léčba je dostatečně zastupitelnou formou transfuze krve při léčbě. Původ v odmítání krve spatřují v knize Skutků. „Zdržujte se všeho, co bylo obětováno modlám, také krve, pak masa zvířat, která nebyla zbavena krve, a konečně smilstva. Jestliže se toho všeho vyvarujete, budete jednat správně. Buďte zdraví.“¹⁷ V současné době Svědkové odmítají transfuzi plné krve, červených a bílých krvinek a krevních destiček. Mezi přijatelné lékařské postupy řadí například ředění krve (zvýšením objemu tekutiny v cévách), zavedení mimotělního krevního oběhu (odvod krve z těla pacienta přes okysličovací zařízení a její navrácení zpět), dialýzu (filtrování a čištění krve).¹⁸

Je zajímavé, že proti nauce o krvi protestují i někteří členové Svědků Jehovových, a to po celém světě. Díky snaze o změnu v přístupu ke krvi vzniklo Spojenectví Svědků Jehovových za reformu v otázce krve (The Associated Jehovah's Witnesses for Reform on Blood). Toto spojenectví informuje a vzdělává na zmíněné téma, preferuje svobodná rozhodnutí každého z členů ohledně své léčby. V českém prostředí mají na starosti informovanost internetové stránky www.krev.info. (Doplňující informace viz příloha 12.3.)

- Kladen důraz na rodinu a kázeň

Pro Svědky Jehovovy je rodina velmi důležitá, stejně tak výchova dětí, která by měla vycházet z lásky, citů, stanovených pravidel, uplatnění autority, dodržování režimu a správného příkladu. Rozvody připouštějí pouze z důvodu smilstva¹⁹. Odmítají homosexuální svazky.

- Neslaví narozeniny, Vánoce, Velikonoce, Nový rok

Vše je spojeno s představou pohanských bohů, které neuctívají. Proto ani nemohou slavit výše zmíněné kalendářní události.

¹⁷ Kniha Skutků 15,29

¹⁸ Kyselová 2007

¹⁹ Matouš 19:9

- Neúčastní se voleb

Svědkové jsou přesvědčeni, že mají žít podle pravidel Bible. Jsou pro ně prvotními zákony, kterými se řídí. Jelikož ani Ježíš Kristus není částí světa (Jan 17:16), nepodporují žádnou politickou stranu. Přesto akceptují vládní autority a platí daně, chtějí být dobrými občany.²⁰ Tato akceptace vychází z uctívání morálních zásad Bible, které se celkem shodují se zásadami vyspělých států.

2.4. Jak přemítají sami o sobě?

O čem jsou přesvědčeni sami Svědkové a co o sobě říkají? „Lidé se mohou přesvědčit, že svědkové jsou důvěryhodnými pracovníky, že jsou mravně čistými lidmi, dobrými sousedy, pilnými žáky a že jsou vyrovnaní, pokud jde o vztahy k druhým lidem. Horlivě studují s lidmi Bibli, pomáhají jim získat poznání Bible a postupně uplatňovat její zásady v manželství a při výchově dětí, a také v zaměstnání a ve škole. Biblický vzdělávací program Svědků Jehovových vede lidi k tomu, že jednájí laskavě a přátelsky, nejsou sobečtí, ale mají zájem o druhé.“²¹

„Svědkové Jehovovi v České republice jsou v různých směrech přínosem pro společnost. Přispívají například ke snižování státních výdajů tím, že nekouří a neužívají drogy k nelékařským účelům. Ochotně se účastní charitativní činnosti na pomoc druhým lidem.“²²

Svědkové Jehovovi se řídí především podle Bible, přesněji podle jejich jedině správného výkladu. Ten zahrnuje také přátelské smýšlení, otevřenost, snahu šířit nauky mezi lidmi bez ohledu na sociální postavení a podobně. Vzhledem k osobním setkáním, která jsem absolvovala, mohu potvrdit, že na první dojem působili členové této náboženské skupiny mile a přátelsky, měli zájem o autorčinu osobu a její pohnutky k psaní bakalářské práce na dané téma. Někteří se světili se svými počátky u Svědků, jiní ochotně poskytovali informace o víře samotné.

²⁰ Kdo jsou Svědkové Jehovovi: Svědkové Jehovovi v České republice 1993: 12

²¹ Kdo jsou Svědkové Jehovovi: Svědkové Jehovovi v České republice 1993: 10

²² Kdo jsou Svědkové Jehovovi: Svědkové Jehovovi v České republice 1993: 11

Ve výzkumné části bakalářské práce byla respondentům položena mimo jiné otázka č.18 - V české společnosti převládá názor, že Svědkové Jehovovi jsou sekta. Čím byste oponovali, pokud byste toto tvrzení chtěli vyvrátit? V této otázce měli respondenti možnost vyjádřit se otevřeně k dané problematice a většina z nich této příležitosti využila. Nebylo jim lhostejné, že existuje negativní postoj k jejich hnutí; chtějí vždy vysvětlit důvody svého přesvědčení. Více v kapitole č.6.

3. Sociální a organizační struktura

3.1. Sociální struktura

Struktura je obecně definována jako „způsob složení, účelné uspořádání, soustava vnitřních vztahů, konfigurace prvků, vzájemný vztah částí či princip organizace. Nejčastěji označuje s. nějaký komplex vztahů mezi komponentami určitého celku.“²³

Pojem „sociální struktura“ je v sociologii používán ve třech souvislostech:

- „Umožňuje konkretizovat jeden ze způsobů, jimiž společnost ovlivňuje chování svých členů. K výchozím předpokladům s-gie patří tvrzení, podle něhož není lidské jednání zcela autonomní, je podmiňováno vnějšími soc. tlaky a vlivy.
- Umožňuje provádět komparativní analýzu společností podobného hist. a kult. typu.
- Umožňuje sledovat vývoj téže společnosti v čase.“²⁴

Buriánek vidí strukturu složenou jak z určitých částí, tak z jednotlivců. „Sociální struktura představuje právě takovou síť nebo soustavu vztahů, spojující jednotlivé členy nebo části společnosti dohromady.“²⁵ Názorně sociální strukturu přirovnává k Rubikově kostce a dokládá důležité znaky:

- „skládá se z jednotlivých segmentů, které lze všelijak přemísťovat, aniž by se však někdy rozpadly,
- zachovává určitý základní tvar,
- různobarevné segmenty mohou vytvářet jednotlivé barevné plochy (podmnožiny složené ze stejných jedinců),
- struktura má několik os (dimenzí),
- některé vrstvy se vždy ocitnou nahoře a jiné dole,

²³ Velký sociologický slovník 1996: 1239

²⁴ Velký sociologický slovník 1996: 1240

²⁵ Buriánek 1996: 50

- jejich vzájemné postavení se však může měnit.“²⁶

I Společnost Svědků Jehovových má svou sociální strukturu. To například znamená, že její členové jsou v první řadě spojeni základním předmětem zájmu – společnou vírou. To se týká jak členů v jednom městě, státě, tak i přívrženců po celém světě. Navenek vystupují jednotně (zachovávají si určitou „image“), jednotlivé podskupiny (odbočky, sbory) se řídí podle daných pravidel, v každé z nich však najdeme i jejich vlastní identitu. Dále bychom mohli hovořit o sociální struktuře ve smyslu určitého demografického složení (např. národnost, věk, pohlaví, povolání, vzdělání), které jistě z pohledu této specifické skupiny není nezajímavé.

3.2. Sociální skupina

Sociální skupiny v sociologii rozlišujeme podle základního dělení na velké a malé, formální či neformální. Představují tedy „výrazné a relativně **stabilní sociální útvary** a významný skladebný prvek celé sociální struktury. Vždy jde o seskupení lidí více či méně pevně spojených určitým **cílem, společnou činností** a společnými **zájmy**. Mezi členy skupiny vznikají relativně stálé vztahy, skupina je schopna vystupovat navenek jednotně. Mívá svou vlastní **identitu** (totožnost, tj. vědomé rozlišení ‚my‘ a ‚oni‘), leckdy i svoji specifickou kulturu, hodnoty, normy, symboly.“²⁷

Náboženská společnost Svědků Jehovových tato kritéria ukázkově splňuje. Jedná se o velkou sociální skupinu (na celém světě se ke Společnosti hlásí více než 7 milionů lidí²⁸), která se stabilně prosazuje již přes sto let. Jejím cílem je šíření „dobré zprávy“ skrze své členy tzv. kazatelskou činností a odlišují ji velmi specifická pravidla a normy (viz předchozí kapitola Základní principy víry a přesvědčení).

I přesto, že například královéhradecký sbor má okolo 120 členů, dal by se tento celek podle stupně interakce a komunikace zařadit do skupin malých. Splňuje charakteristiky,

²⁶ Buriánek 1996: 50

²⁷ Buriánek 1996: 63

²⁸ Oficiální stránky Svědků Jehovových

kteřé malou skupinu podle Buriánka²⁹ vystihovat mají. Členové se pravidelně setkávají osobně, komunikují mezi sebou, podílejí se na společné činnosti (tematické přednášky, výklad Bible), vztahy mezi nimi jsou pevné, zpravidla přátelské, existuje zde (ač ploché) rozdělení pozic a rolí, uznávají společné normy a pravidla, mají stejné náboženské přesvědčení.

3.3. Organizační struktura

Svědkové Jehovovi mají své specifické hierarchické uspořádaní. Na vrcholu organizace (jak bylo zmíněno výše), stojí předseda a devět členů Vedoucího sboru. Vedení sídlí v Brooklynu v New Yorku. Po celém světě pak funguje přibližně 100 odboček, přičemž jedna odbočka není vázána na území jednoho daného státu, může spravovat více než jeden stát.

Celá populace Svědků Jehovových v České republice se tedy nazývá odbočkou. Jedná se o nejvyšší řídicí centrum Svědků v ČR, které má také svůj vedoucí sbor. Tento sbor rozhoduje o způsobu prezentace na veřejnosti, o záležitostech spojených s učením, dohlíží na veškeré tiskové aktivity, především na podobu časopisu Strážná věž.

Na druhém nejvyšším stupni hierarchie v ČR stojí takzvaná oblast, kterou spravuje oblastní dozorce. V České republice se nacházejí konkrétně dvě oblasti, a to oblast Čechy a oblast Morava. Tyto dvě oblasti nesou jména dvou ze tří územních částí, na které se Česká republika oficiálně dělí. Nicméně tyto dvě oblasti do sebe zahrnují celé naše území, tedy ani Slezsko z nich není vyloučeno. Hranice oblastí Čechy a Morava nekopírují hranice oficiálních územních částí Čechy a Morava.

V každé oblasti se nachází několik krajů. Opět se tyto kraje přímo neshodují hranicemi se čtrnácti kraji v ČR, je jich dokonce pouze dvanáct. Jsou to: dva kraje v Praze, kraj východní Čechy, Liberecko, severní Čechy, České Budějovice, Pardubice, tři kraje na severní Moravě (Jeseník, Ostrava, Karviná), a konečně kraj na jižní Moravě a Olomouc. Každému kraji předsedá jeden krajský dozorce. Krajských dozorců v České republice působí celkem dvanáct.

²⁹ Buriánek 1996, 66-67

Na nejnižším stupni hierarchie stojí sbory. Každý sbor čítá 40 – 100 členů. Počet členů závisí na počtu sborů v kraji. Některé kraje totiž mají mnohem více sborů, než kraje jiné. Jejich počet závisí na demografickém rozložení členů Svědků Jehovových. Každý sbor má ve svém čele takzvané starší (např. v Hradci Králové má rada starších 7 členů). V ČR se počet sborů v roce 2006 ustálil na čísle 232³⁰, přičemž například v roce 1999 existovalo 243 sborů³¹ a v roce 1996 dokonce 257 sborů³².

Nejvyšší koncentrace příznivců Svědků Jehovových na území České republiky je podle Františka Cestra v Podkrkonoší, kde se též vyskytuje i nejvíce sborů s ohledem na rozlohu dané lokality.

3.4. Pozice

- Starší jsou „muži, pověřeni vedením sboru, v každém sboru je předsedající dozorce, tajemník, dozorce služby, vedoucí studia Strážné věže a dozorce teokratické školy. Ve sborech, kde je nedostatečný počet dozorců, může být nezbytné, aby některý starší dostal na starost více než jeden úřad, a to až do doby, než požadavky na starší budou splňovat další bratři.“³³ K úkolům starších konkrétně patří dohlížení nad organizační činností a kazatelskou službou, rozdělení úkolů na shromáždění, kontrola mravní a věroučné nauky. Podílejí se na „výuce“ členů, pečují o „duchovní potřeby“ sboru (pomáhají, poskytují podporu). Za svou činnost nejsou finančně odměňováni, nejsou hierarchicky vyvýšeni nad ostatní členy sboru.
- Krajský dozorce – kontroluje celkovou činnost sborů na území, které spravuje. Navštěvuje dvakrát do roka sbor. Zkoumá, kdo udělal pokrok ve výuce a myšlení (tzn. jak se jednotlivci zdokonalili v rétorice a umění vyložit Bibli, jak dobře

³⁰ Ročenka SJ 2007: 32-33

³¹ Ročenka SJ 2000: 30-31

³² Ročenka SJ 1997: 34-35

³³ Organizovaně konáme Jehovovu vůli 2005: 40

a srozumitelně jsou schopni zodpovědět otázky kladené lidmi při kazatelské službě). Do funkce jsou krajští dozorcí jmenováni vedoucím sborem.

- Oblastní dozorce – spravuje oblast, která spadá pod jeho působnost (Čechy, nebo Morava), navštěvuje jednotlivé kraje, dohlíží na práci krajských dozorců.

Sídlo Svědků Jehovových se nachází v Praze, kde také můžeme nalézt domov BETEL (Boží dům). Mimo jiné Betel zastřešuje jednotlivé administrativní orgány. Domov Betel se skládá z:

- redakčního oddělení – dohlíží na sběr a úpravu článků, schvaluje jejich publikaci; přijímá například dopisy, ve kterých Svědkové zasílají svá biblická zamyšlení, naukové otázky apod.
- právního oddělení – přijímá stížnosti, čelí případným soudním sporům, řeší případná nařčení z nezákonné činnosti Svědků Jehovových
- překladatelského oddělení – přijímá články a jiné materiály z ústředí v Brooklynu a překládá je do českého jazyka; na základě těchto materiálů vznikají například časopisy Strážná věž a Probud'te se!
- finančního oddělení – zajišťuje ekonomický chod Společnosti, přerozděluje a kontroluje finance apod.
- služebního oddělení – rozesílá na cesty krajské dozorce; určuje, jak velká území se budou spravovat
- oddělení nemocničních služeb – informuje o bezkrevní léčbě a dalších přístupech ve vztahu k transfuzi krve apod.
- HID (Hospital Informational Desk) - poskytuje informační službu pro nemocnice a lékaře, podílí se na vývoji bezkrevné léčby a distribuci informací umožňující Svědkům Jehovovým využívat v nemocnicích v případě potřeby právě bezkrevnou léčbu

3.5. Shromažďování v sálech Království

Sál Království neoplývá obrazy ani sochami, kříž zde také nenajdeme. (Podle Svědků Jehovových Ježíš Kristus zemřel na kůlu, nikoli na kříži. Proto pro ně není posvátným symbolem, jak je tomu například u katolíků.) Jedinou ozdobou bývá výrazná tabulka

se rčením z Bible. To se každý rok mění. Například v sále Království v Hradci Králové zdobil v době výzkumu jednu ze stěn nápis: „Stůjte pevně a uvidíte záchranu od Jehovy.“ (2.kniha Mojžíšova)

Do konce minulého roku platilo pro sbory pravidlo tří setkání týdně. Na těchto setkáních se také hojně zpívají duchovní písně, účastníci jsou společensky oděni.

Program těchto tří dnů se skládal z:

- veřejné přednášky a studia Strážné věže (rozbor článku a následná diskuze spojená s kladením otázek a zopakováním odpovědí „vlastními slovy“ pro lepší pochopení textu),
- sborového studia knihy
- teokratické školy a služebního shromáždění (vždy započato proslovem, následují praktická cvičení – např. rozbor kazatelské služby).

Od ledna 2009 však došlo k úpravě harmonogramu shromáždění – ze tří setkání se přešlo na systém dvou setkání týdně. Studium Strážné věže zůstává, dochází ke spojení zbylých dvou setkání (studium Bible a teokratická škola a služební shromáždění).

Od úpravy harmonogramu shromáždění neuplynulo ani čtrnáct dní a z řad Svědků se ozývají první (anonymní) připomínky. Jeden člen organizace na internetových stránkách www.straznavez.cz poukazuje na pozoruhodnost této změny vzhledem ke způsobu myšlení Svědků. Klade si otázku, zda jsou tyto změny v souladu s Bohem a zda je tedy nezbytné podle nich jednat. Obává se například změn výkladu biblického textu, které budou zcela odlišné od původních výkladů, přesto budou vydávány s ujištěním, že pouze roste porozumění Boží vůli.³⁴ Dopis vedoucího sboru, který informuje o změně systému shromáždění, je k dispozici v příloze 12.4..

³⁴ <http://www.straznavez.cz/Zdomova/zmenashromazdeni.htm>

3.6. Sjezdy a financování

Jako každá organizace, pořádá i Náboženská společnost Svědků Jehovových své sjezdy. Jedná se o jednodenní, ale i víkendová setkání členů. Na těchto sjezdech se přednášejí myšlenky organizace, zároveň je ale i možné nechat se při této příležitosti pokřtít. Křest u Svědků Jehovových není povinný. Svědkové pořádají následující sjezdy.

- Sjezd krajský

Jak název vypovídá, jedná se o sjezd kraje. Akce trvá po dva víkendové dny, přesněji v sobotu a neděli.

- Sjezdový den

Toto setkání je jednodenní, také se týká kraje, koná se buď v sobotu, nebo v neděli

- Oblastní sjezd

Je druhou největší akcí, je určen celé oblasti a koná se od pátku do neděle, někdy začíná už ve čtvrtek. Trvá tedy 3 - 4 dny.

- Památná slavnost

Je nejdůležitější událostí pro Svědky Jehovovy. Koná se pravidelně každý rok v den prvního úplňku po jarní rovnodennosti.

Financování

Svědkové Jehovovi podle svých slov získávají veškeré finanční prostředky z dobrovolných příspěvků. Podle Františka Cestra se například ve sboru v Hradci Králové vybere za měsíc přibližně 22 000 Kč. Přičemž královéhradecký sbor má téměř 120 členů.

Dobrovolné příspěvky se dávají zcela anonymně, a to buď prostřednictvím schránky přímo v sále Království každého sboru, nebo pomocí převodu přes bankovní účet.

Při jednání zástupců Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi (A. Murin, P. Povědák, E. Sobička, P. Sommr) s Ministerstvem kultury (náměstkyně ministra JUDr. P. Smolíková, náměstkyně ministra Mgr. K. Mazáčová, PhDr. G. Havlíčková) dne 3.4.2006 se pan Povědák vyjádřil k majetku a financování náboženské společnosti tak, že sbory většinou prostory (např. sály Království) vlastní a za každý sbor jednájí dva statutární zástupci. Společnost je financována z darů svých členů,

a to i zahraničních, z čehož vyplývá naprostá samofinancovatelnost společnosti. Příspěvky označil za zcela dobrovolné. Společnost také nerozlišuje duchovní a laiky, v jejím rámci existuje řád „celodobých služebníků“ [členové náb. společnosti, kteří se na plný úvazek věnují práci pro Svědky Jehovovy. Jsou to zvláštní průkopníci (provádějí kazatelskou službu), misionáři (šší nauku mimo území svého původu) a pracovníci Betelu a odboček (zásadně se podílejí na chodu organizace) - pozn. MK], kteří z příspěvků dostávají „kapesné“ a obživu. Pan Murin doplnil, že společnost využívá rovněž dovedností jednotlivých členů, což přináší značné finanční úspory. Díky těmto opatřením se společnost zřekla finančních příspěvků od státu, nevyužívá ani podporu měst a obcí na vydávání literatury a pořádání kulturních aktivit. Zástupci Svědků Jehovových nepovažují za spravedlivé, aby nevěřící lidé museli finančně přispívat na chod jejich společnosti.³⁵

³⁵ www.mkcr.cz/.../N_bo_ensk__spole_nost_Sv_dkov__Jehovovi.doc

4. Svědkové Jehovovi v číslech

4.1. O literatuře a sjezdech

Svědkové Jehovovi jsou proslulí pílí, kterou vkládají do šíření Bible. Ta se v jejich ústředí (USA, Brooklyn) a dalších odbočkách po celém světě překládá a tiskne do mnoha jazyků. V roce 2008 se mohli pochlubit překladem do 2 400 jazyků a také vydáním Bible v Braillově písmu.³⁶ Sama Bible však není jedinou publikací, kterou Svědkové šíří. K další tištěné literatuře patří, jak bylo zmíněno v úvodu, knihy, brožury, ročenky, časopisy – např. Strážná věž a Probuďte se! apod.. Zajímavé informace lze nalézt na videokazetách, DVD nosičích a v posledních letech také na internetu. Veškeré náklady spojené s výrobou a distribucí publikací jsou hrazeny z dobrovolně vybraných příspěvků od samotných členů společnosti. Tento fakt je jedním z těch, na který jsou Svědkové Jehovovi velmi hrdí.

V Čechách Svědkové otevřeli první sklad literatury již v roce 1923 v Mostě. Publikace sem byly dováženy z německého Magdeburku, sídla tiskárny biblické literatury. Knihy a brožury vycházely již tenkrát v několika jazycích – češtině, němčině, ruštině, maďarštině či rumunštině. V návaznosti na expanzi biblického učení a počtu pokřtěných byl v roce 1927 otevřen nový sklad literatury v Brně. V roce 1928 se jen v Československu podařilo rozšířit 85 000 kusů biblické literatury.

V roce 1932 Praha hostila první mezinárodní sjezd Svědků Jehovových v českých zemích. Účastnilo se ho okolo 1500 osob. Další následoval v roce 1937, těsně před začátkem druhé světové války.

V roce 1945 obnovili Svědkové Jehovovi svoji činnost, avšak stále byli pod dozorem komunistické Státní bezpečnosti, která je téměř bez přestání až do roku 1989 pronásledovala.

První sjezd od doby před druhou světovou válkou se konal až v roce 1991 v Praze, kde účast přesáhla 74 000 osob.³⁷

³⁶ Oficiální stránky Svědků Jehovových

³⁷ Kdo jsou Svědkové Jehovovi: Svědkové Jehovovi v České republice 1993: 5-9

4.2. Údaje z ročenek Svědků Jehovových

Tabulka 1 Celosvětová zpráva

Rok	1996	1999	2006
Počet odboček	104	109	114
Počet zemí	233	234	236
Počet sborů	81 908	89 985	99 770
Účast na Památné slavnosti	12 921 933	14 088 751	16 675 113
Počet zvěstovatelů	5 413 769	5 912 492	6 741 444
Počet pokřtěných	366 579	323 439	248 327

Zdroj: Ročenka Svědků Jehovových 1997, 2000, 2007

Z údajů získaných Svědky Jehovovými v průběhu posledních třinácti let vyplývá, že probíhá jejich stálá expanze do dalších zemí světa a s tím spojené zakládání nových odboček, nárůst počtu sborů a zvěstovatelů (tzn. opravdu činných v kazatelské službě). Památné slavnosti se účastní stále více přívrženců. Od roku 1996 přibyly téměř čtyři miliony nových „šifitů Bible“. Zajímavé je, že ubývá počet nově pokřtěných osob.

Tabulka 2 Zpráva za Českou republiku

Rok	1996	1999	2006
Počet sborů	257	243	232
Účast na Památné slavnosti	33 439	31 435	27 759
Počet zvěstovatelů	16 659	16 301	15 488
Počet pokřtěných	950	437	268

Zdroj: Ročenka Svědků Jehovových 1997, 2000, 2007

Vývoj dat v České republice hovoří pro Svědky Jehovovy mírně negativně. Ubyl počet sborů (to je možné přisuzovat novému administrativnímu členění a s tím spojené slučování menších skupin) a zvěstovatelů, nicméně účast na Památné slavnosti a počet pokřtěných už hovoří jasněji. Nově pokřtěných Svědků Jehovových od roku 1996 ubylo téměř o 72%.

4.3. Údaje ze sčítání lidu, domů a bytů

Nejvíce statistických údajů lze o Svědcích Jehovových získat ze sčítání lidu, domů a bytů. Ačkoliv jednotlivci nejsou povinni sdělovat své náboženské vyznání a někteří svého práva jistě využili, jsou tyto informace nejrelevantnější ze všech dostupných. Následující tabulky tedy obsahují údaje ze sčítání v roce 1991 a 2001 převzaté ze stránek Českého statistického úřadu (www.czso.cz).

Tabulka 3 Složení obyvatelstva podle náboženského vyznání v letech 1991 a 2001

Náboženské vyznání		1991		2001		Přírůstek /+/ úbytek -/ proti roku 1991 /abs./	Index 2001/ 1991 v %	
		absolutně	%	absolutně	%			
Celkem		10 302 215	100,0	10 230 060	100,0	-72 155	99,3	
včetně		4 523 734	43,9	3 288 088	32,1	-1 235 646	72,7	
v tom:	Církev římskokatolická	4 021 385	39,0	2 740 780	26,8	-1 280 605	68,2	
	Českobratrská církev evangelická	203 996	2,0	117 212	1,1	-86 784	57,5	
	Církev československá husitská	178 036	1,7	99 103	1,0	-78 933	55,7	
	Náb. spol. Svědkové Jehovovi	14 575	0,1	23 162	0,2	8 587	158,9	
	Pravosl. církev v českých zemích	19 354	0,2	22 968	0,2	3 614	118,7	
	Slezská církev evangelická a.v.	33 130	0,3	14 020	0,1	-19 110	42,3	
	Církev bratrská	2 759	0,0	9 931	0,1	7 172	359,9	
	Církev adventistů sedmého dne	7 674	0,1	9 757	0,1	2 083	127,1	
	Církev řeckokatolická	7 030	0,1	7 675	0,1	645	109,2	
	Křesťanské sbory	3 017	0,0	6 927	0,1	3 910	229,6	
	Apoštolská církev	1 485	0,0	4 565	0,0	3 080	307,4	
	Bratrská jednota baptistů	2 544	0,0	3 622	0,0	1 078	142,4	
	Evangelická církev metodistická	2 855	0,0	2 694	0,0	-161	94,4	
	Starokatolická církev v ČR	2 725	0,0	1 605	0,0	-1 120	58,9	
	Federace židovských obcí v ČR	1 292	0,0	1 515	0,0	223	117,3	
	Novoapostolská církev v ČR	427	0,0	449	0,0	22	105,2	
	Nábož. spol. českých unitářů	365	0,0	302	0,0	-63	82,7	
	ostatní a nepřesně určené	21 085	0,2	221 801	2,2	200 716	1051,9	
	bez vyznání		4 112 864	39,9	6 039 991	59,0	1 927 127	146,9
	nezjištěno		1 665 617	16,2	901 981	8,8	-763 636	54,2

Z tabulky vyplývá, že v roce 1991 se k Náboženské společnosti Svědků Jehovových hlásilo téměř 15 000 osob, v roce 2001 už se jedná o číslo 23162. Index 2001/1991 činí 158,9%, tzn. přestože celkový počet věřících osob v České republice od roku 1991 poklesl téměř o 30%, společnost Svědků Jehovových se během týchž deseti rozrostla o téměř 60%.

Tabulka 4 Skladba věřícího obyvatelstva v roce 1991 a 2001 podle pohlaví

Ukazatel	Muži				Ženy			
	1991		2001		1991		2001	
	absolutně	v %	absolutně	v %	absolutně	v %	absolutně	v %
Věřící celkem	2 032 962	40,7	1 424 420	28,6	2 490 772	47	1 863 668	35,9
v tom:								
Církev československá husitská	70 759	1,4	37 717	0,8	107 277	2	61 386	1,2
Církev římskokatolická	1 819 482	36,4	1 184 162	23,8	2 201 903	41,5	1 556 618	29,7
Českoobr. církev evangelická	89 297	1,8	49 137	1	114 699	2,2	68 075	1,3
Nábož. Spol. Svědkové Jehovovi	6 047	0,1	9 367	0,2	8 528	0,2	13 795	0,3
Pravosl. církev v čes. zemích	8 275	0,2	10 019	0,2	11 079	0,2	12 949	0,2
ostatní a nepřesně určené	39 102	0,8	134 018	2,6	47 286	0,9	150 845	2,8
Bez vyznání	2 116 547	42,3	3 099 810	62,2	1 996 317	37,6	2 940 181	56
Nezjištěno	850 426	17	457 841	9,2	815 191	15,4	444 140	8,5
Obyvatelstvo celkem	4 999 935	100	4 982 071	100	5 302 280	100	5 247 989	100

Tabulka 4 rozlišuje počty Svědků Jehovových v letech 1991 a 2001 podle pohlaví. Od roku 1991 vzrostl počet členů – mužů o 55%, u žen to bylo více než o 61%.

Tabulka 5 Počet Svědků Jehovových v krajských městech v roce 2001

Město	Počet Svědků Jehovových	Počet obyvatel města	Procentní podíl	Umístění v přepočtu na počet obyvatel města
Brno	729	376172	0,194	8.
České Budějovice	176	97339	0,181	9-10.
Hradec Králové	129	97155	0,133	12.
Jihlava	137	50702	0,270	3.
Karlovy Vary	353	53358	0,662	1.
Liberec	124	99102	0,125	13.
Olomouc	138	102607	0,134	11.
Ostrava	1418	316744	0,448	2.
Pardubice	187	90668	0,206	7.
Plzeň	299	165259	0,181	9-10.
Praha	3027	1169106	0,259	4.
Ústí nad Labem	231	95436	0,242	5.
Zlín	170	80854	0,210	6.

Tabulka 6 Počet Svědků Jehovových v krajích v roce 2001

Kraj	Počet Svědků Jehovových	Počet obyvatel v kraji	Procentní podíl	Umístění v přepočtu na počet obyvatel kraje
Jihomoravský	1590	1124493	0,141	12.
Jihočeský	1076	624568	0,172	8.
Královéhradecký	1100	549329	0,200	5.
Vysočina	786	518315	0,152	10.
Karlovarský	1408	303714	0,464	2.
Liberecký	795	427396	0,186	6.
Olomoucký	1002	638374	0,157	9.
Moravskoslezský	5940	1265912	0,469	1.
Pardubický	688	507176	0,136	14.
Plzeňský	778	549600	0,142	11.
Praha	3 027	1160118	0,261	3.
Ústecký	2117	819450	0,258	4.
Zlínský	817	594060	0,138	13.
Středočeský	2038	1123931	0,181	7.

Zdroj: http://obce.web.cz/rekap/aa_kraje_km2.htm

Tabulky číslo 5 a 6 udávají počty Svědků Jehovových v krajských městech a v krajích celkem. (V seznamu krajských měst je Praha zahrnuta pouze jednou.) Podle závěrečného umístění v přepočtu na počet obyvatel města respektive počet obyvatel kraje lze vysledovat několik zajímavostí. S největším podílem Svědků Jehovových vedou suverénně Karlovy Vary a Ostrava, následuje je velmi těsné umístění v pořadí

Jihlava, Praha a Ústí nad Labem. Nejmenší podíl Svědků Jehovových žije podle sčítání lidu, domů a bytů v Liberci a Hradci Králové.

Výsledky krajů řadí na první místo Moravskoslezský a Karlovarský kraj, dále pak Prahu, kraj Ústecký, Královéhradecký a Liberecký. Pořadí uzavírá na třináctém a čtrnáctém místě Zlínský s Pardubickým krajem.

Z porovnání těchto dvou tabulek je patrné, že ačkoliv přímo v krajských městech Hradec Králové a Liberec žije nejmenší podíl členů této náboženské společnosti, v rámci Královéhradeckého a Libereckého kraje podíly figurují v první šestici tabulky. Tvzení Františka Cestra o nejvyšší koncentraci Svědků Jehovových v oblasti Podkrkonoší je tedy podloženo i tímto ukazatelem.

Tabulka 7 Obyvatelstvo podle náboženského vyznání, nejvyššího ukončeného vzdělání a podle pohlaví z roku 2001

Nejvyšší ukončené vzdělání	Obyvatelstvo úhrnem	Věřící celkem	Náb. spol. Svědkové Jehovovi
Muži v procentech			
Celkem	100,0	100,0	100,0
Děti 0 - 14leté	17,0	11,2	18,6
Základní	13,7	16,2	17,0
Střední odborné	37,6	43,0	36,8
Úplné střední a vyšší	21,2	20,0	21,7
Vysokoškolské	9,0	8,9	4,9
Bez vzdělání	0,3	0,3	0,6
Nezjištěno	1,2	0,4	0,4
Ženy v procentech			
Celkem	100,0	100,0	100,0
Děti 0 - 14leté	15,4	8,5	12,6
Základní	24,6	34,3	29,8
Střední odborné	26,3	28,5	29,2
Úplné střední a vyšší	26,3	22,7	24,3
Vysokoškolské	6,0	5,1	3,1
Bez vzdělání	0,4	0,5	0,7
Nezjištěno	1,0	0,4	0,3

V rámci celého obyvatelstva převažuje u mužů střední odborné vzdělání (37,6%), následuje úplné střední a vyšší vzdělání (21,2%), 17% tvoří chlapci mladší 14ti let, 13,7% mužů v České republice má základní vzdělání a vysokoškolsky vzdělaných mužů je 9%.

U žen převládá střední odborné (26,3%) a úplné střední a vyšší vzdělání (26,3%), početnou skupinu tvoří i ženy se základním vzděláním (24,6%). 15,4% tvoří dívky mladší 14ti let. Vysokoškolsky vzdělaných žen žije v České republice 6%.

U mužské části Náboženské společnosti Svědků Jehovových převažuje střední odborné vzdělání (36,8%), nezanedbatelnou složku tvoří i muži s úplným středním a vyšším vzděláním (21,7%). 18,6% tvoří chlapci do 14ti let, 17% mužů dosáhlo základního vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaných Svědků je 4,9%.

U ženské části Náboženské skupiny Svědků Jehovových jsou vyrovnaně zastoupeny tři stupně vzdělání. Základní (29,8%), střední odborné (29,2%) a úplné střední a vyšší (24,3). 12,6% tvoří dívky do 14ti let, 3,1% žen dosáhlo vysokoškolského vzdělání.

V porovnání s celým obyvatelstvem České republiky mají ve svých řadách Svědkové Jehovovi téměř o polovinu méně vysokoškolsky vzdělaných lidí.

5. Budoucnost?

Proč jsou Svědkové Jehovovi i přes neúspěšné předpovědi o konci světa a příchodu Krista stále věrni svému přesvědčení a najdou se noví, kteří se k náboženské společnosti přidají? Lze předpokládat, že ti, kteří se nově přidají, možná ztratili důvěru v tradiční církve (katolickou, evangelickou, pravoslavnou) a začali hledat (i pod vlivem tlaku konzumního způsobu života a racionalizace světa) jinou alternativu uspokojení duchovních potřeb. Stávající členové byli zase ujištěni, že předpovědi se do určité míry vždy naplnily a tudíž není důvod mluvit o neúspěchu. Například rok 1914 sice nebyl rokem konce světa, nicméně začala první světová válka, a tato událost se dala použít v přeneseném významu tak, jako by konec světa opravdu nastal. Předpověď tak neměla status „lživá“, jen se poupravila do přijatelné a uvěřitelné podoby. (I sám Russell začal po roce 1878 vyučovat, že Kristus se skutečně v roce 1874 vrátil, ale pouze duchovně, čímž opět vyvrátil pochybnosti o nesprávnosti své předpovědi.³⁸)

Froom popisuje způsob výkladu, díky kterému jsou podle něj nová a nová vysvětlení bez ohledu na předchozí neúspěšná proroctví přijímána. „Pozoruhodné je, že i když v novověké historii docházelo velice často ke změnám prorockých hlásání data konce světa a následným všeobecným a těžkým zklamáním, neotřásla to nikdy prorockými skupinami do té míry, aby to znamenalo konec celého chiliastického hnutí [očekávání Boží pozemské říše, ukončení světových dějin a povznesení spravedlivých - pozn. MK]. Po počátečním rozčarování se většinou záhy objeví noví přívrženci, nové spekulace a nová data – většinou dostatečně vzdálená, aby se nezdiskreditovala příliš brzy, ale dostatečně blízka, aby nikoho nenechala klidným.“³⁹

Novotný si vysvětluje zachování loajality přívrženců Svědků Jehovových tzv. zákonem investované energie: „Čím více energie kdokoli z nás něčemu věnuje, čím více se pro něco obětuje, tím více je na to vázán. V důsledku toho platí, že čím více nějaká náboženská skupina od svých členů vyžaduje, tím jsou na ni vázanější. I kdyby takový člen chtěl ze své organizace odejít, musel by si přiznat, že všechno to, co pro ni vynaložil – léta života, omezování v osobním životě atd. – bylo zbytečné, což by pro něj

³⁸ Vojtíšek 2006: 41

³⁹ Froom, LeRoy E., *The Prophetic Faith of Our Fathers in: Remeš 1995: 2*

bylo obrovským přiznáním prohry. Než by to udělal, raději bude sám sebe přesvědčovat, že to tak bylo správné a v příslušné skupině nadále vytrvá, i když by třeba měl jisté důvody k odchodu.“⁴⁰

Podle mého názoru moderní doba, která je velmi často spojována s procesem sekularizace, možná právě kvůli většímu důrazu kladenému na individualitu jedince, vědu či racionalismus zvětšuje prostor pro vyznávání náboženství. Člověk stále prahne po odpovědích souvisejících s otázkou života a smrti, na které věda nedovede dát uspokojivou odpověď.

⁴⁰ Novotný 1997: 14

6. Výzkum

6.1. Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit některá konkrétní fakta o Svědcích Jehovových. Na základě teoretické části předpokládám, že Svědkové Jehovovi tvoří ucelenou sociální skupinu se svou vlastní historií, se svými morálními pravidly a principy učení. To by se mělo odrazit v jednotnosti názorů na tuto problematiku. Dále budou předmětem výzkumu otázky jako například jak se dotazovaní o Náboženskou společnost dozvěděli, v jakém období života se ke společnosti připojili, zda partneři dotazovaných vyznávají stejnou víru, jak často chodí na shromáždění do sálu Království nebo proč by Náboženskou společnost nezařadili mezi sekty.

Objektem výzkumu je Náboženská společnost Svědků Jehovových, konkrétně se jedná o královéhradecký sbor Svědků Jehovových, který čítá přibližně 120 členů. Přesný počet se vzhledem k vnitřní migraci a průběžným křtům nových členů nedá zachytit.

Byly stanoveny hypotézy, které vycházejí z teoretické části práce. Výzkum potvrdí nebo vyvrátí, zda mezi Svědky královéhradeckého sboru spíše převažují starší lidé, zda jejich vzdělání je spíše střední a základní než vysoké, zda oba partneři jsou stoupenci Svědků, zda se o společnosti dozvěděli z kazatelské služby, či zda se účastní alespoň dvou ze čtyř sjezdů ročně.

6.2. Metodika výzkumu

Výzkum byl zpracován kvantitativní metodou formou vyčerpávajícího dotazníkového šetření. To probíhalo po domluvě se staršími v sále Království v Hradci Králové od 3.2. do 24.2.2008. Na prvním setkání dozorce ohlásil možnost vyplnění tištěného dotazníku pro studijní účely autorky. Při odchodu ze shromáždění bylo každému nabídnuto jedno tištěné vydání dotazníku. Přibližně ze sta účastníků shromáždění si dotazník vzalo 76 osob. Dva členové si vyžádali zaslání elektronické podoby dotazníku na emailovou adresu. Zbylí účastníci si odmítli dotazník vzít a vyplnit jej. Autorka se domnívá, že důvodem mohl být ostych, obavy z podávání osobních informací či nedůvěra k cizí osobě.

Po třech týdnech se postupně vrátilo celkem 45 dotazníků (včetně jednoho v elektronické podobě, který byl vytisknut a zařazen mezi ostatní). Návratnost z rozdaných dotazníků činí 58%.

Dotazník tvoří otázky otevřené i uzavřené. Respondenti se mohou vyjádřit subjektivně k dané problematice a zároveň poskytnou údaje vhodné ke statistickému zpracování.

Někteří z dotazovaných po samovyplňování dotazníku diskutovali s autorkou o jednotlivých otázkách. Omlouvali se především za nesdílňost s poskytnutím informace o tom, jakou částkou přispívají do společné pokladny, také za nevyplnění otevřené otázky č. 18. – V české společnosti převládá názor, že Svědkové Jehovovi jsou sekta. Čím byste oponovali, pokud byste toto tvrzení chtěli vyvrátit?

Až na několik málo negativních reakcí se autorka setkala s ochotou pomoci při výzkumu. Taktéž jí bylo nabízeno hlubší seznámení s učením, členové náboženské skupiny byli velmi sdílňi a rádi odpovídali na autorčiny dotazy. Jeden z účastníků shromáždění vyprávěl o náboženské tradici jeho rodiny – také o pronásledování jeho otce a dědečka v období třicátých až osmdesátých let dvacátého století.

Náklady na výzkum dosáhly výše cca 500Kč. Zahrnuty jsou náklady na tisk dotazníků a cestovné.

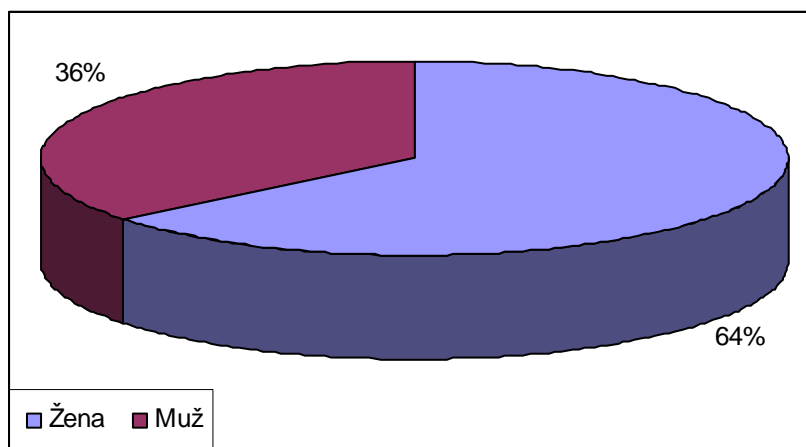
6.3. Zpracování údajů, analýza dat a výsledky

Z rozdaných 78 dotazníků se vrátilo 45 (včetně jednoho v elektronické podobě). Tři dotazníky byly pro nevyplnění většiny otázek vyřazeny. Návratnost rozdaných dotazníků činí 58%.

Tabulka 8 Údaje o návratnosti dotazníků

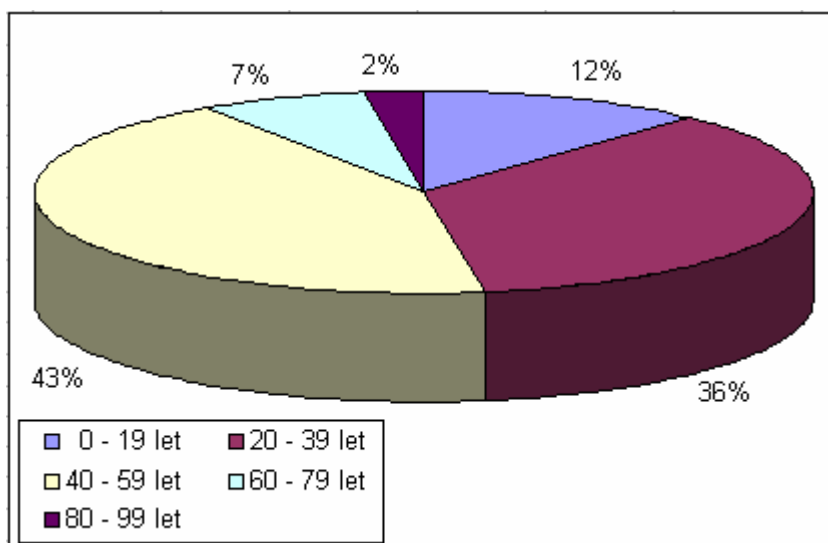
Údaje o návratnosti	
Návratnost	58%
Celkem rozdáno	78
Celkem sebráno	45
Vyřazeno	3

Graf 1 Struktura respondentů podle pohlaví

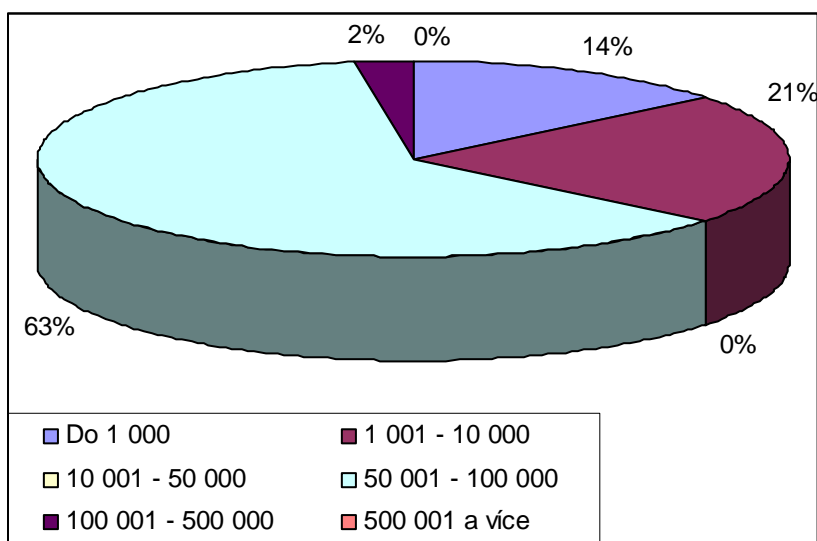
Z celkového počtu 42 navrácených dotazníků odpovídalo na otázky 15 mužů a 27 žen.

Graf 2 Struktura respondentů podle věku

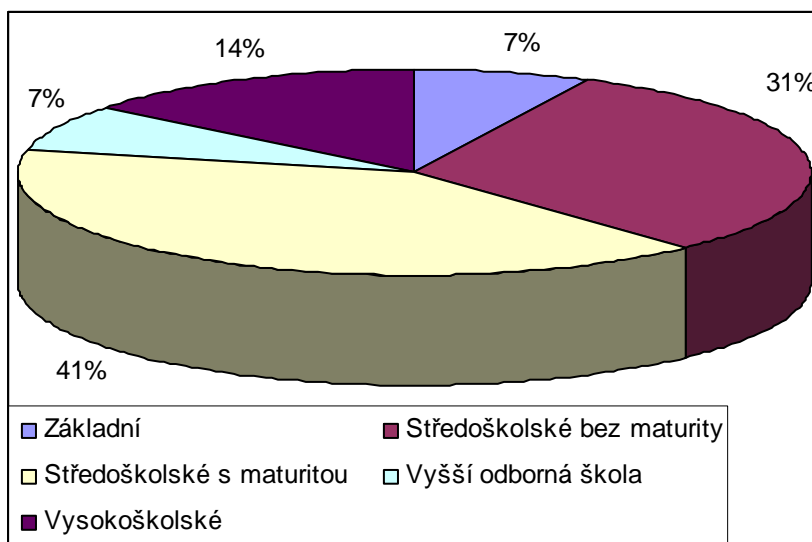
Věkově nejpočetnější skupinu tvoří respondenti ve věku 40-59 let a 20-39 let. Celkem tuto skupinu tvoří 33 osob. Pět osob (12%) se řadí do kategorie do 19ti let, respondenti nad 60let jsou celkem čtyři. Jeden respondent přesáhl věk 80ti let.

Graf 3 Struktura respondentů podle velikosti bydliště

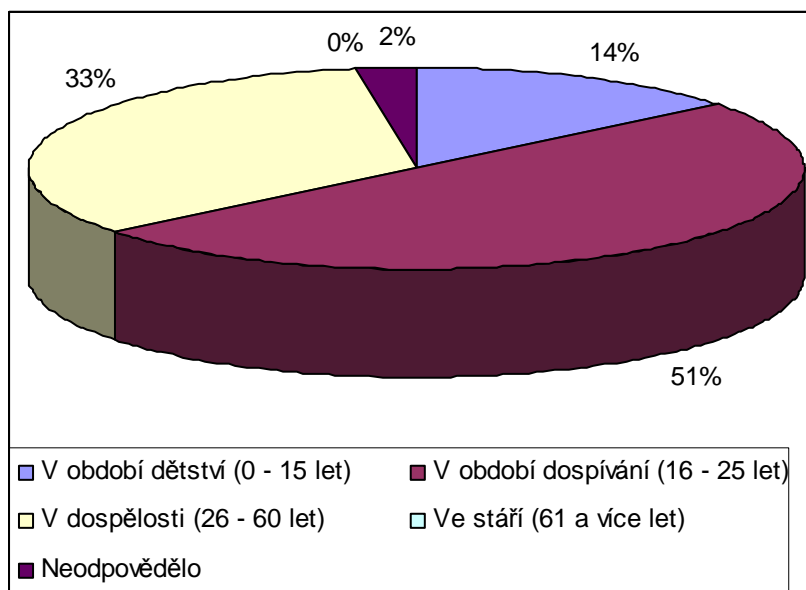
Dotazovaní v 63% žijí ve městech s 50 001-100 000 obyvateli. 21% bydlí ve městech s 1 001-10 000 obyvateli. V malých obcích do 1 000 obyvatel žije 6 dotazovaných, jeden respondent zodpověděl, že žije ve městě s 100 001 – 500 000 obyvateli. Žádný z respondentů nežije ve městě s 10 001 – 50 000 obyvateli, ani ve městě s větším počtem obyvatel než je 500 001.

Graf 4 Struktura respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání

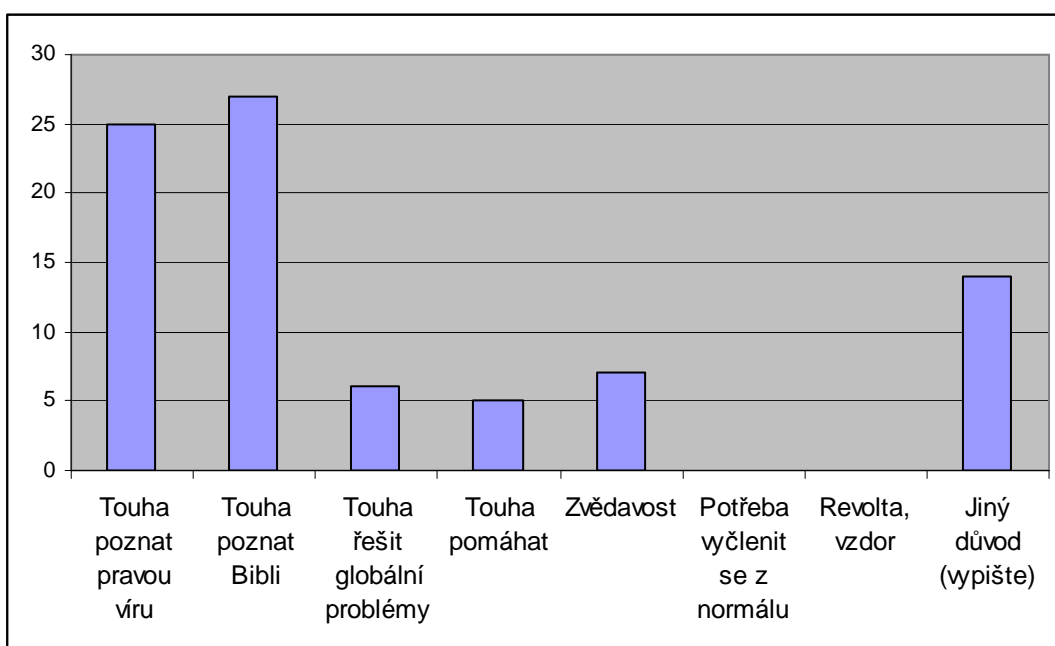
17 respondentů (41%) má středoškolské vzdělání s maturitou, 13 respondentů (31%) dosáhlo středoškolského vzdělání bez maturity. Stejný počet respondentů (3) zastupuje skupinu se základním vzděláním a s vyšší odbornou školou. Šest dotazovaných (14%) dosáhlo vysokoškolského vzdělání.

Graf 5 Struktura respondentů podle období života, ve kterém se připojili ke Svědkům Jehovovým

Nejvíce dotazovaných osob (21) se ke Svědkům Jehovovým přidalo v období dospívání. V dospělosti se připojilo 14 osob, v období dětství 6 osob. Jeden dotazovaný na otázku neodpověděl, žádný z respondentů se ke Svědkům Jehovovým nepřipojil až ve stáří.

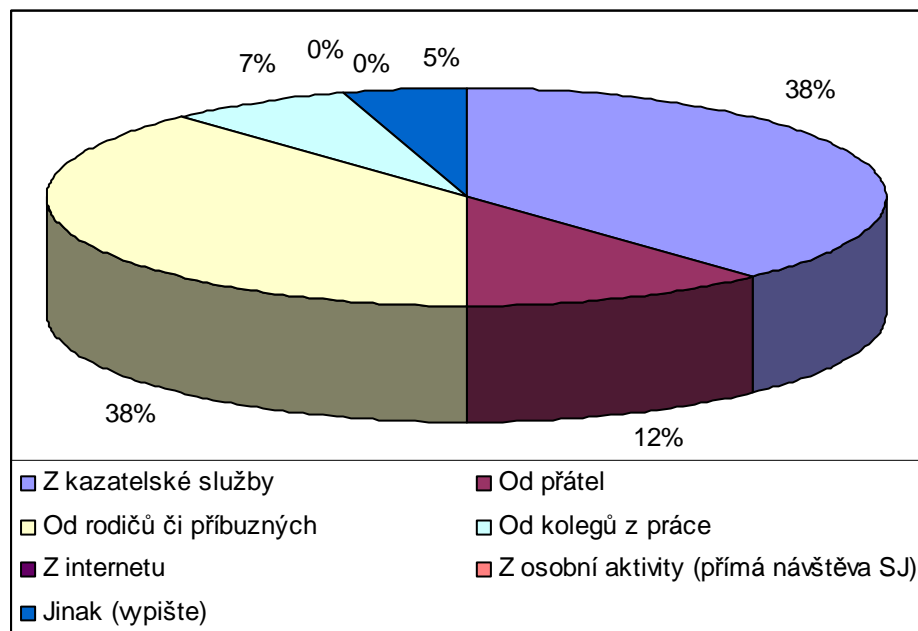
Graf 6 Struktura respondentů podle důvodů vstupu do náboženské společnosti Svědků Jehovových

Zcela vyrovnanými důvody pro vstup do Náboženské společnosti Svědků Jehovových jsou touha poznat „pravou víru“ a touha poznat Bibli. Oba důvody označilo kolem 60%

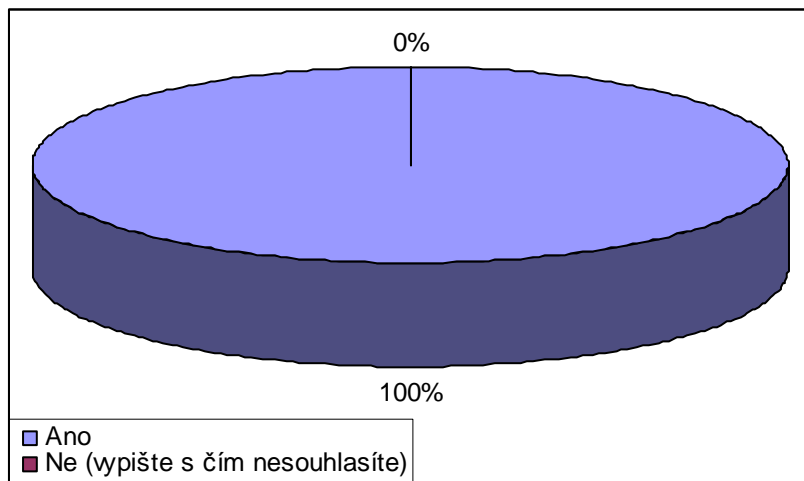
dotazovaných. Pro 14% dotazovaných bylo důležité podílet se na řešení globálních problémů, pro podobný počet osob byla důvodem touha pomáhat (12%) a také zvědavost (17%). Plná třetina dotazovaných zvolila jiný důvod - u pěti byla zásadní výchova rodičů, u čtyřech touha poznat Boha, po jedné se objevily odpovědi jako touha poznat smysl života, zájem o lidi, touha zažít vzkříšení nejbližších, shoda osobních životních pohledů s biblickým učením a snaha zjistit, co je pravdy na negativní pověsti Svědků Jehovových. Pro revoltu či potřebu vyčlenit se z normálu se nevyslovil ani jeden z respondentů.

Graf 7 Struktura respondentů podle způsobu, jak se o náboženské společnosti dozvěděli

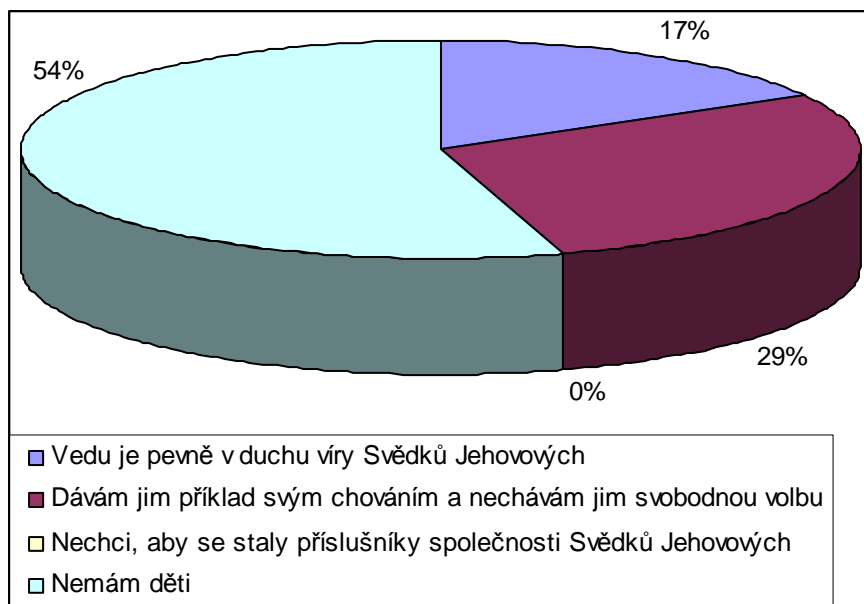
Nejvíce respondentů se o Náboženské společnosti Svědků Jehovových dozvědělo od rodičů či příbuzných (38%) a z kazatelské služby (38%), 12% od přátel, 7% od kolegů z práce. Jinou odpověď zvolili dva respondenti – první se o Svědcích dozvěděl od spolužáka, druhý při náhodné návštěvě u kamarádky, kde právě probíhalo studium. Pro žádného z respondentů nebyla zdrojem informací osobní aktivita nebo internet.

Graf 8 Struktura respondentů podle souhlasu (nesouhlasu) se zásadami Svědků Jehovových

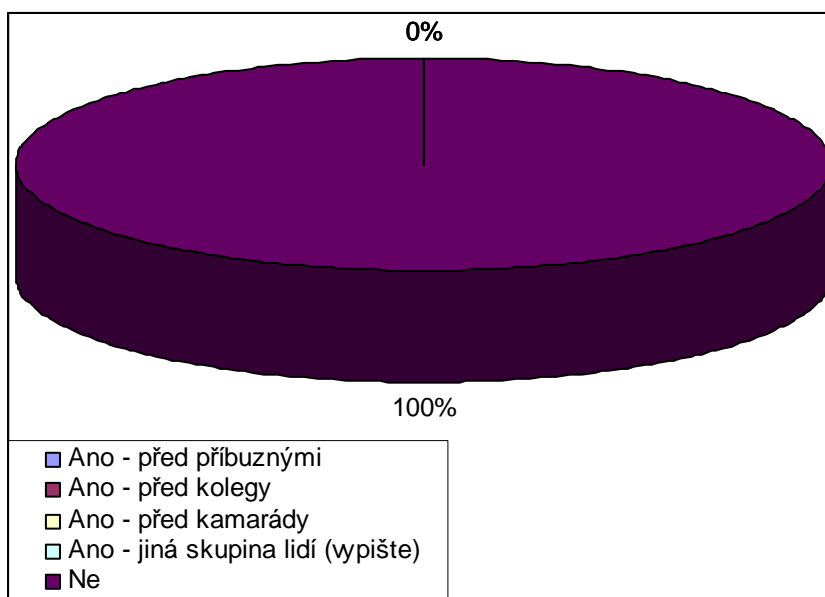
100% dotazovaných odpovědělo, že bez výhrad souhlasí se všemi zásadami Svědků Jehovových.

Graf 9 Struktura respondentů podle způsobu výchovy dětí

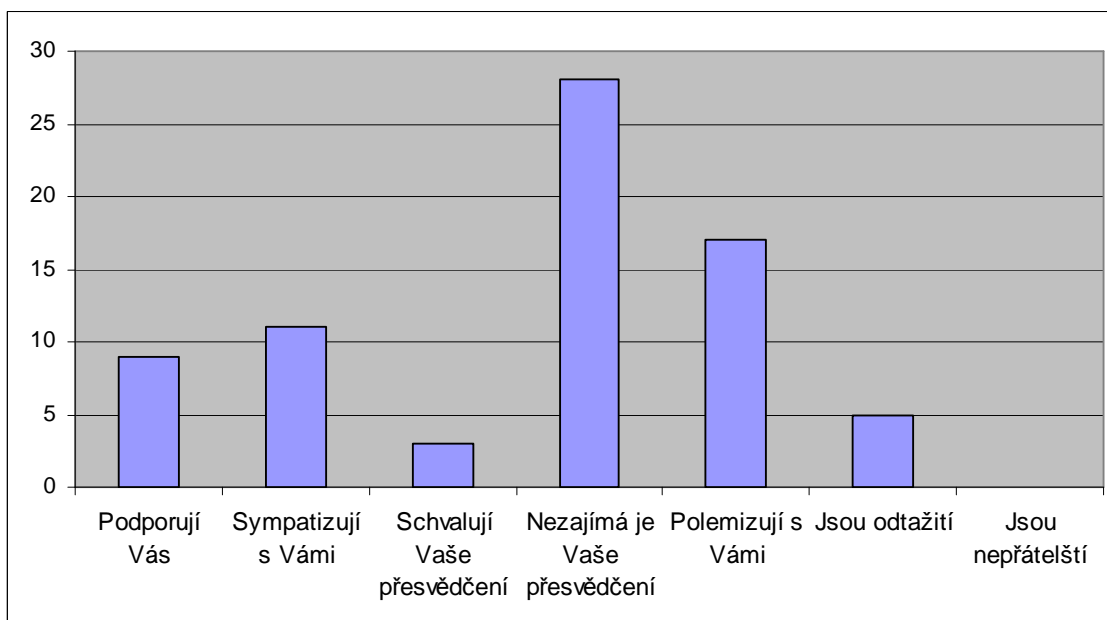
29% respondentů dává ve výchově dětí příklad svým chováním, nicméně jim ponechává svobodnou volbu v rozhodování o případné příslušnosti k této náboženské skupině. 17% vede své děti pevně v duchu víry Svědků Jehovových. Více jak polovina respondentů nemá děti.

Graf 10 Struktura respondentů podle toho, zda tají svou příslušnost ke Svědkům před jinými lidmi

V otázce utajování své příslušnosti ke Svědkům Jehovovým se všichni respondenti shodli, že tuto skutečnost nezatajují. V poznámkách od dvou respondentů však bylo uvedeno, že se tím nechlubí a neříkají to každému na setkání.

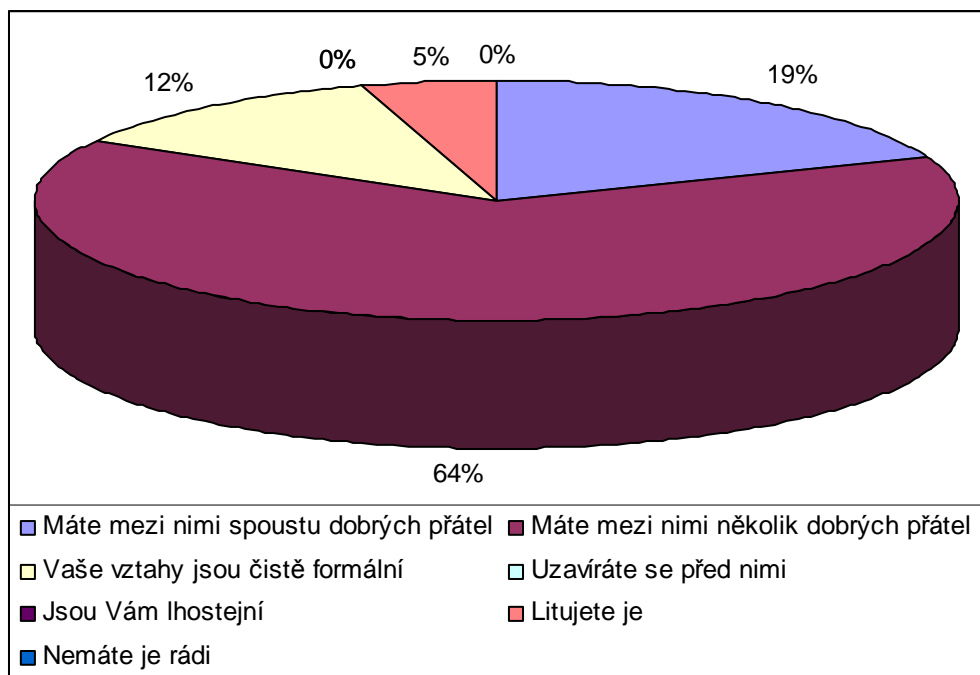
Graf 11 Struktura respondentů podle způsobu, jakým je vnímá okolí

V otázce názoru okolí na Svědky (kde bylo možné zvolit až dvě možnosti) se 28 osob (67% dotazovaných) vyjádřilo tak, že okolí nezajímá jejich přesvědčení. Se sedmnácti

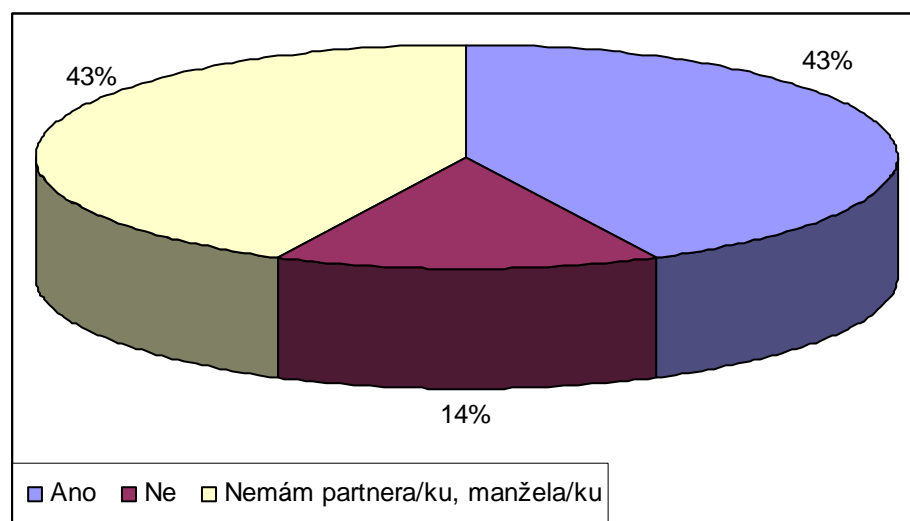
Svědky (40%) okolí polemizuje, s jedenácti (26%) sympatizuje, devět Svědků (21%) jejich okolí podporuje. Pět respondentů (12%) si myslí, že jejich okolí se chová odtažitě, tři (7%) se vyjádřili tak, že okolí schvaluje jejich přesvědčení. Žádný z dotazovaných si nemyslí, že by lidé v okolí byli vůči nim nepřátelští.

Graf 12 Struktura respondentů podle způsobu, jak vnímají své okolí

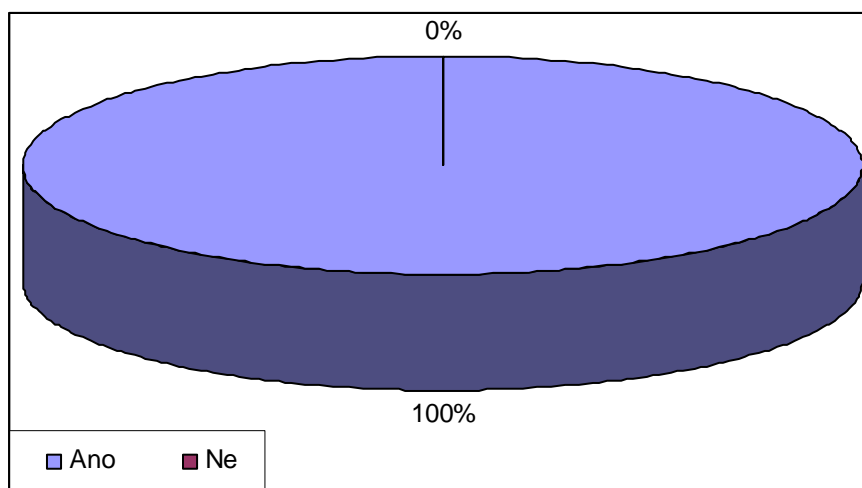
Svědkové Jehovovi se převážně vyjádřili pozitivně o vztazích s lidmi mimo Společnost. Téměř dvě třetiny respondentů má mezi nimi několik dobrých přátel, 19% mezi nimi má spoustu dobrých přátel. 12% respondentů udržuje s lidmi mimo Společnost pouze formální vztahy, 5% respondentů je dokonce lituje. Žádný z respondentů se nevyjádřil tak, že by se před nimi uzavíral, neměl je rád, či mu byli lhostejní.

Graf 13 Struktura respondentů podle příslušnosti partnera ke společnosti Svědků Jehovových

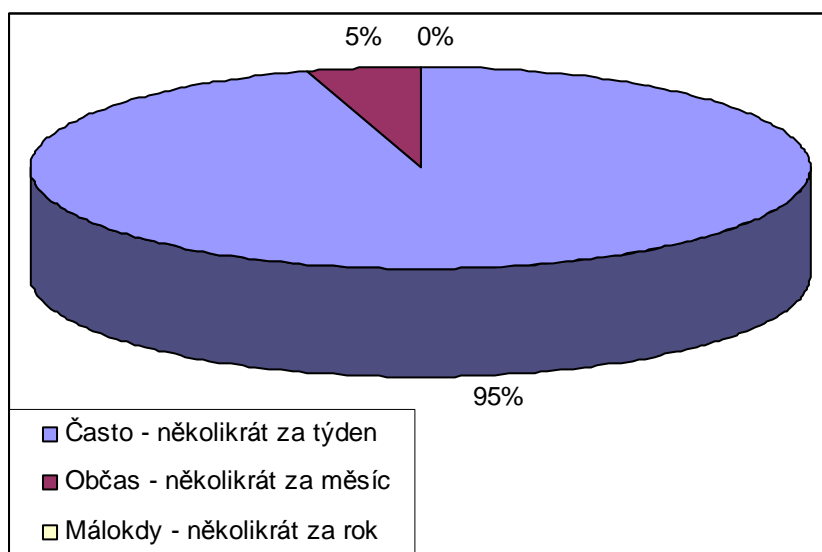
Ze 42 dotazovaných má 18 osob (43%) partnera – Svědka, 14% za partnera nemá příslušníka Svědků Jehovových. 43% dotazovaných nemá v současné době partnera.

Graf 14 Struktura respondentů podle udržování přátelských vztahů s ostatními členy náboženské skupiny

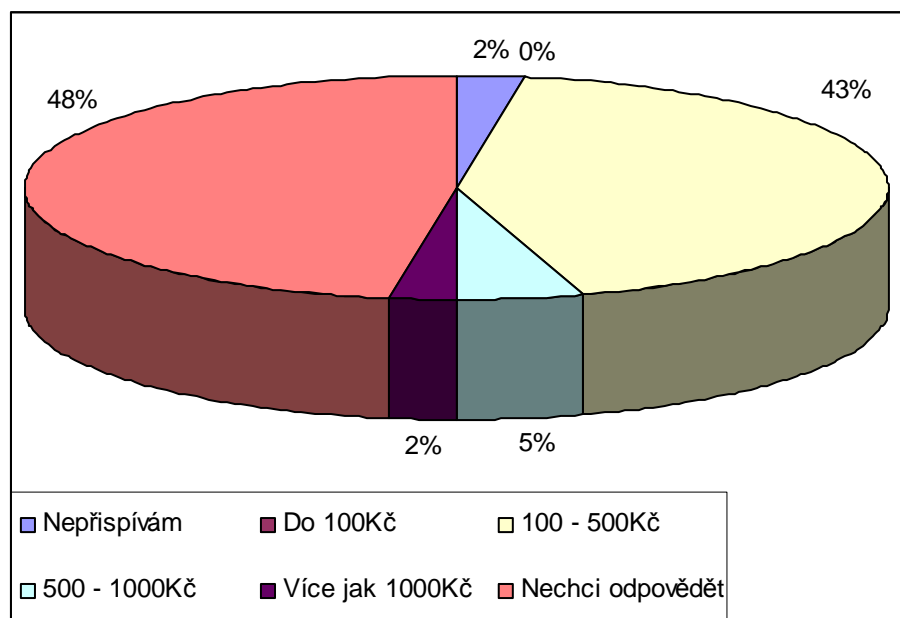
Všech 42 respondentů (100%) udržuje s lidmi ze sboru Svědků Jehovových přátelské vztahy i mimo jejich sídlo (sál Království).

Graf 15 Struktura respondentů podle frekvence účasti v sále Království

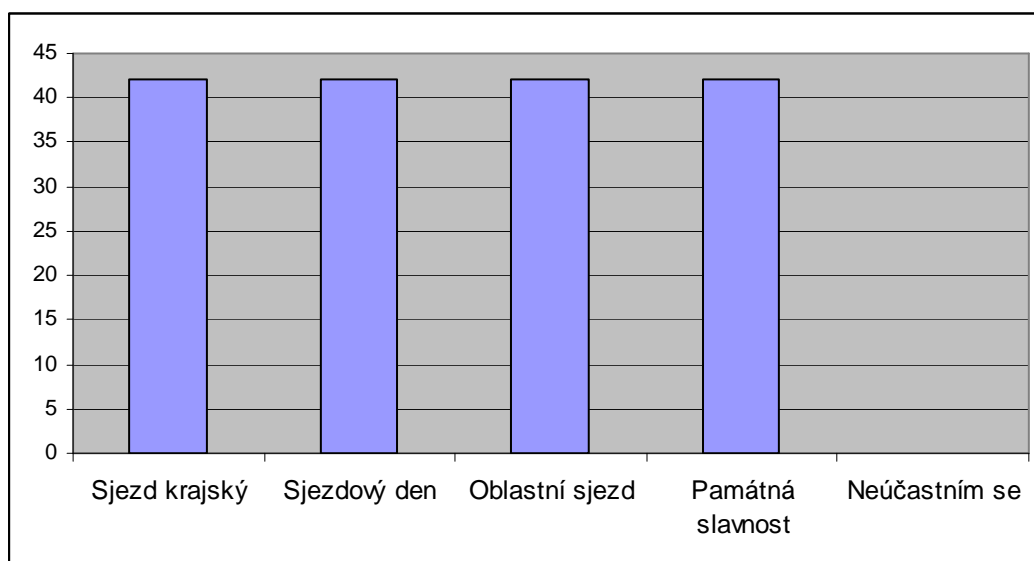
40 respondentů (95%) navštěvuje sál Království často (několikrát za týden), 5% dotázaných občas (několikrát za měsíc). Ojedinelou účast nepotvrdil žádný z respondentů.

Graf 16 Struktura respondentů podle výše dobrovolných příspěvků (za měsíc)

43% dotazovaných se zařadilo do kategorie 100 – 500Kč za měsíc. 5% přispívá mezi 500 – 1 000Kč, 2% dotazovaných přispívají více než 1 000Kč a taktéž 2% nepřispívají vůbec. 48% dotazovaných odmítlo na otázku odpovědět.

Graf 17 Struktura respondentů podle účasti na sjezdech

Účast na sjezdech Svědkové Jehovovi plní na 100%. Všichni dotazovaní zvolili maximální počet odpovědí – a to ve prospěch čtyř sjezdů.

Otázka č.18 byla otevřená, dotazovaní se měli vyjádřit k názoru, zda jsou Svědkové Jehovovi sekta. Z odpovědí 25ti dotazovaných vyplývá, že Svědkové si dávají záležet na tom, aby uměli objasnit základní dotazy laiků na toto téma. Odpovědi se až nápadně podobaly, především pasáže o sociálních vrstvách („sdužují lidi ze všech sociálních vrstev“), odnožích od náboženství („nejsou odnoží nějaké církve“), o následování vůdce – člověka („za svého vůdce nepovažují žádného člověka“), o otevřenosti ke společnosti („žijí a pracují mezi jinými lidmi“), o sdružování lidí různých náboženství („sdužují lidi ze všech sociálních vrstev a nejrůznějšího náboženského původu“) se mnohokrát opakovaly. Kompletní seznam odpovědí na otázku č.18 viz příloha 12.5..

Otázka č.19 byla taktéž otázkou otevřenou (Pokud máte jakoukoliv poznámku, kterou byste rádi zmínili, máte možnost právě zde.) a měla nechat prostor pro jakékoliv vyjádření dotazovaných. Této možnosti využilo 13 respondentů. Tři respondenti uvedli dodatek k některé z otázek. Tři přáli autorce štěstí a také objektivnost při zpracování práce, sedm věnovalo prostor pro své zamyšlení. Především se jednalo o přání, aby lidé poznávali Bibli a přiblížili se Bohu. Kompletní seznam odpovědí na otázku č.19 viz příloha 12.6..

Z vyhodnocení výzkumu vyplývá, že na dotazníkové šetření odpovídalo téměř dvakrát více žen, než mužů. Věk dotazovaných se nejčastěji pohyboval mezi 20ti až 60ti lety. Nedá se říci, že by ve sboru převažovali starší jedinci, jak bylo původně v jedné z hypotéz předpokládáno. Nejvíce dotazovaných má bydliště ve městě s 50 001 až 100 000 obyvateli. Za zmínku stojí, že ačkoliv dosáhlo podle údajů ze sčítání lidu, domů a bytů 2001 v České republice mezi Svědky Jehovovými vysokoškolského vzdělání pouze 8% jejich příznivců, výzkum v Hradci Králové jim přiznal plných 14%. Nejčastěji se respondenti k Náboženské skupině Svědků Jehovových přidávali v období dospívání. Hlavními důvody vstupu do této Společnosti byly především touha poznat Bibli a pravou víru. Předpoklad, že se o Společnosti dozvěděli z kazatelské služby, byl správný, nicméně stejný počet respondentů se ke Svědkům Jehovovým připojil díky rodičům či blízkým příbuzným. Celkem tuto skupinu tvoří 76% respondentů. Naopak internet nehrál v získávání informací o Svědcích žádnou roli.

Pevnost této sociální skupiny se ukázala hned v několika otázkách. Především všichni dotazovaní souhlasí se zásadami Svědků Jehovových, a to bez sebemenších výhrad. Dále nezatajují svou příslušnost před ostatními lidmi, udržují přátelské vztahy i mimo sál Království, shromáždění se účastní několikrát týdně a nechybějí během roku na žádném ze čtyř sjezdů. Necelé dvě třetiny respondentů, které mají děti, jim dávají příklad svým chováním, nechávají jim však svobodnou volbu ve výběru vstupu do náboženské společnosti. Asi třetina respondentů vede své děti pevně v duchu „pravé víry“. Okolí ve většině případů nezajímá jejich přesvědčení a když ano, přijímá je kladně, ačkoliv se občas nevyhnou polemice o jejich víře. Sami Svědkové se vyjádřili, že mezi lidmi mimo společnost Svědků Jehovových mají převážně několik dobrých přátel. Tři čtvrtiny dotazovaných, kteří jsou ve vztahu, mají za partnera také člena Náboženské skupiny Svědků Jehovových.

Nejneochotněji odpovídali Svědkové na otázku č.16, kde téměř polovina z nich odmítla podat informaci o finančních příspěvcích pro organizaci. Druhá polovina přispívá mezi 100 – 500Kč za měsíc.

7. Závěr

Náboženská společnost Svědků Jehovových prošla ve dvacátém století velkými změnami. Z počátku století prodělala expanzi do různorodých koutů světa (včetně českých zemí), v zápětí byla v období od třicátých do osmdesátých let (také u nás) zakázanou organizací. V České republice byla oficiálně registrována v roce 1993 a byla na svém vrcholu. Přestala vydávat předpovědi o konci světa, svá proroctví nyní vztahuje k nešetrnému a neekologickému zacházení s naší planetou, což by mohlo podle Společnosti vést ke zkáze.

Členy této náboženské společnosti známe především díky vytrvalosti a horlivosti, s jakou seznamují veřejnost s biblickým učením. Jejich přesvědčení jim nedovoluje přijímat transfuze krve, slavit narozeniny či Vánoce, účastnit se voleb. Jsou jednotní ve svých názorech na biblické učení, umějí o své víře trpělivě a přesvědčivě vypovídat a osvětlit nejrůznější dotazy, které jim laická veřejnost opakovaně klade. Brání se označení „sekta“ a přidávají několik zásadních důvodů pro podporu svého tvrzení. Především nenásledují jednoho vůdce (člověka), nejsou odnoží náboženství, o své víře otevřeně mluví, jejich přednášky jsou veřejné, sdružují několik milionů lidí po celém světě a mají dlouhou historii s počátky z konce 19. století. Zajímavé je, že nemají duchovenstvo. Tzv. celodobí služebníci pracují pro společnost na plný úvazek, nicméně nedostávají plat, ale pouze „kapesné“ – jakýsi příspěvek na živobytí. Společnost jako taková je finančně soběstačná – nedělá si nároky na státní příspěvky a podobně, spoléhá na dobrovolné příspěvky od svých členů.

Jejich jednotnost jako sociální skupiny potvrzuje 100% účast na sjezdech konaných během celého roku, časté návštěvy sálu Království, přátelství udržovaná mezi členy sboru či naprostý souhlas se všemi zásadami Svědků Jehovových.

Je nutné přiznat, že právě díky horlivosti, silnému přesvědčení, snaze šířit „pravou víru“ nebo míře otevřenosti a přátelskosti k sobě navzájem i k okolí čeká nejspíš na Svědky Jehovovy i nadále příjemná budoucnost v prostředí, kde dobrovolně chtějí žít.

8. Bibliografie

- Bible. Kniha Skutků.
- Buriánek, Jiří: Sociologie : pro střední školy a vyšší odborné školy. 1. vydání. Praha: Fortuna, 1996. ISBN 80-7168-304-3 .:
- Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita / editor Christopher Partridge; editor českého vydání Zdeněk Vojtíšek. 1. vydání. Praha : Knižní klub, 2006. ISBN 80-242-1605-1.
- Jandourek, Jan: Sociologický slovník. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-535-0.
- Kdo jsou svědkové Jehovovi?: Svědkové Jehovovi v České republice. 1993
- Kyselová, Jitka: Náboženská společnost Svědkové Jehovovi a etické otázky transfúze krve, bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007
- Lužný, Dušan: Náboženství a moderní společnost: sociologické teorie modernizace a sekularizace. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2224-8.
- Novotný, Tomáš: Nebeská brána. Devět znaků sekty. Praha: Oliva, 1997 ISBN 80-85942-32-1
- Organizovaně konáme Jehovovu vůli. Watch Tower Bible and Tract Society Of New York, INC. 25 Columbia Heights Brooklyn, NY, 2005
- Remeš, Prokop: Svědkové Jehovovi: historický přehled. Praha: Oliva, 1995. ISBN 80-85942-03-8.
- Ročenka Svědků Jehovových. Watchtower Bible And Tract Society Of New York, INC. 25 Columbia Heights Brooklyn, NY, 2007
- Ročenka Svědků Jehovových. Watchtower Bible And Tract Society Of New York, INC. 25 Columbia Heights Brooklyn, NY, 2000
- Ročenka Svědků Jehovových. Watchtower Bible And Tract Society Of New York, INC. 25 Columbia Heights Brooklyn, NY, 1997
- Sekot, Aleš: Sociologie náboženství. 1.vydání. Praha: Svoboda, 1985.
- Václavík, David: Sociologie nových náboženských hnutí. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, Praha: Malvern, 2007. ISBN 978-80-86702-22-3 (brož.).
- Velký sociologický slovník. 1.vydání. Praha: Univerzita Karlova - vydavatelství Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-310-5.
- Vojtíšek, Zdeněk: Pastorační poradenství v oblasti sekt a sektářství. 1. vydání. Brno: L. Marek, 2005. ISBN 80-86263-69-X.
- Vojtíšek, Zdeněk: Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět. 1.vydání. Praha: Beta Books, divize nakladatelství Alfa Publishing 2007. ISBN 978-80-86851-64-8.

9. Internetové zdroje

- Oficiální stránky Svědků Jehovových: Jak si vybrat dobrý překlad Bible? (online 28.7.2009). Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.

URL: http://www.watchtower.org/b/20080501a/article_01.htm

- Oficiální stránky Svědků Jehovových: Kdo jsou? Čemu věří? (online 28.7.2009). Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.

URL: <http://www.watchtower.org/b/jt/index.htm>

- Oficiální stránky Svědků Jehovových: Kolik času ještě zbývá naší planetě? (online 28.7.2009). Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.

URL: http://www.watchtower.org/b/20080801/article_01.htm

- Oficiální stránky Svědků Jehovových: Mám si pořídit tetování? (online 29.8.2009). Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.

URL: http://www.watchtower.org/b/20030922a/article_01.htm

- Nezávislé informační fórum o Společnosti Strážná Věž a svědcích Jehovových: Změna systému shromáždění svědků Jehovových od ledna 2009. (online 28.7.2009).

URL: <http://www.straznavez.cz/Zdomova/zmenashromazdeni.htm>

- Nezávislé informační fórum o Společnosti Strážná Věž a svědcích Jehovových: Dopis vedoucího sboru svědků Jehovových všem sborům z dubna 2008. (online 28.8.2009)

URL: http://www.straznavez.cz/Dokumenty/dopis_duben2008.htm

- Wikipedia, the free encyclopedia: Governing Body of Jehovah's Witnesses. (online 28.7.2009).

URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Governing_Body_of_Jehovah%27s_Witnesses

- Internetové stránky ministerstva kultury: Jednání s církvemi. (online 6.9. 2009)

URL: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=367>

- Oficiální stránky Spojenectví svědků Jehovových za reformu v otázce krve: Nové světlo v otázce krve. (online 28.7.2009).

URL: <http://www.krev.info/>

10. Seznam tabulek

Tabulka 1 Celosvětová zpráva	22
Tabulka 2 Zpráva za Českou republiku	22
Tabulka 3 Složení obyvatelstva podle náboženského vyznání v letech 1991 a 2001.....	23
Tabulka 4 Skladba věřícího obyvatelstva v roce 1991 a 2001 podle pohlaví.....	24
Tabulka 5 Počet Svědků Jehovových v krajských městech v roce 2001	25
Tabulka 6 Počet Svědků Jehovových v krajích v roce 2001	25
Tabulka 7 Obyvatelstvo podle náboženského vyznání, nejvyššího ukončeného vzdělání a podle pohlaví z roku 2001	26
Tabulka 8 Údaje o návratnosti dotazníků	31
Tabulka 9 Struktura respondentů podle pohlaví	57
Tabulka 10 Struktura respondentů podle věku	57
Tabulka 11 Struktura respondentů podle velikosti bydliště.....	57
Tabulka 12 Struktura respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	57
Tabulka 13 Struktura respondentů podle období života, ve kterém se připojili ke Svědkům Jehovovým	58
Tabulka 14 Struktura respondentů podle důvodů vstupu do náboženské společnosti Svědků Jehovových	58
Tabulka 15 Struktura respondentů podle způsobu, jak se o náboženské společnosti dozvěděli.....	58
Tabulka 16 Struktura respondentů podle souhlasu (nesouhlasu) se zásadami Svědků Jehovových	58
Tabulka 17 Struktura respondentů podle způsobu výchovy dětí.....	59
Tabulka 18 Struktura respondentů podle toho, zda tají svou příslušnost ke Svědkům před jinými lidmi.....	59
Tabulka 19 Struktura respondentů podle způsobu, jakým je vnímá okolí.....	59
Tabulka 20 Struktura respondentů podle způsobu, jak vnímají své okolí	59
Tabulka 21 Struktura respondentů podle příslušnosti partnera ke společnosti Svědků Jehovových	60
Tabulka 22 Struktura respondentů podle udržování přátelských vztahů s ostatními členy náboženské skupiny	60
Tabulka 23 Struktura respondentů podle frekvence účasti v sále Království.....	60
Tabulka 24 Struktura respondentů podle výše dobrovolných příspěvků (za měsíc)	60
Tabulka 25 Struktura respondentů podle účasti na sjezdech	60

11. Seznam grafů

Graf 1 Struktura respondentů podle pohlaví.....	32
Graf 2 Struktura respondentů podle věku	32
Graf 3 Struktura respondentů podle velikosti bydliště	33
Graf 4 Struktura respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	33
Graf 5 Struktura respondentů podle období života, ve kterém se připojili ke Svědkům Jehovovým	34
Graf 6 Struktura respondentů podle důvodů vstupu do náboženské společnosti Svědků Jehovových	34
Graf 7 Struktura respondentů podle způsobu, jak se o náboženské společnosti dozvěděli	35
Graf 8 Struktura respondentů podle souhlasu (nesouhlasu) se zásadami Svědků Jehovových	36
Graf 9 Struktura respondentů podle způsobu výchovy dětí.....	36
Graf 10 Struktura respondentů podle toho, zda tají svou příslušnost ke Svědkům před jinými lidmi.....	37
Graf 11 Struktura respondentů podle způsobu, jakým je vnímá okolí	37
Graf 12 Struktura respondentů podle způsobu, jak vnímají své okolí.....	38
Graf 13 Struktura respondentů podle příslušnosti partnera ke společnosti Svědků Jehovových	39
Graf 14 Struktura respondentů podle udržování přátelských vztahů s ostatními členy náboženské skupiny	39
Graf 15 Struktura respondentů podle frekvence účasti v sále Království.....	40
Graf 16 Struktura respondentů podle výše dobrovolných příspěvků (za měsíc).....	40
Graf 17 Struktura respondentů podle účasti na sjezdech	41

12. Přílohy

12.1. Členové newyorského vedoucího sboru Svědků Jehovových

Členové Vedoucího sboru Svědků Jehovových. Uvedeno je jméno, rok narození, rok jmenování do výboru, věk v roce 2009):

- John E. Barr (1913, 1977), 96
- Samuel F. Herd (1935, 1999), 74
- Geoffrey Jackson (1955, 2005), 54
- Theodore Jaracz (1925, 1974), 84
- M. Stephen Lett (1949, 1999), 60
- Gerrit Lösch (1941, 1994), 68
- Anthony Morris (1950, 2005), 59
- Guy H. Pierce (1934, 1999), 75
- David H. Splane (1944, 1999), 65⁴¹

12.2. Článek časopisu *Probud'te se!* z 22. září 2003

Mladí lidé se ptají . . . Mám si pořídit tetování?

„Některé tetování je roztomilé. Je to skutečné umění.“ Jalene

„O tom, že si dám udělat tetování, jsem snila celé dva roky.“ Michelle

TETOVÁNÍ běžně vidíme všude kolem nás, nebo se nám to tak alespoň může zdát. Pyšní se jím rockové a filmové hvězdy, přední sportovci i modelky. Mnozí teenageři napodobují jejich příklad a hrdě vystavují tetování, které mají na ramenou, rukou, kotnících a v bederní oblasti. Andrew tvrdí: „Tetování je skvělé. Je to věc osobního rozhodnutí.“

Dílo World Book Encyclopedia říká: „Tetování je postup, při kterém se na těle vytvářejí trvalé obrazce.“ Naostřeným dřívkem, kostí nebo jehlou, jež byly předtím namočený do pigmentu přírodních barev, se do kůže vpichují malé otvory.“

Je těžké získat přesné údaje, nicméně podle jednoho zdroje má ve Spojených státech tetování 25 procent lidí ve věku od 15 do 25 let. Sandy říká: „Je to velmi populární.“ Proč se mladým lidem tetování tolik líbí?

⁴¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Governing_Body_of_Jehovah%27s_Witnesses

Proč je tak populární?

Tetování je často spojováno s životními styly, které vyjadřují vzpouru

Pro některé lidi je tetování jakýmsi velkolepým romantickým gestem. Michelle vypráví: „Brácha má na kotníku vytetované jméno dívky, se kterou chodil.“ V čem je problém? „Už s ní nechodí.“ Podle časopisu Teen „lékaři odhadují, že více než 30 procent žádostí o odstranění tetování se týká dospívajících dívek, které se chtějí zbavit jména svého bývalého přítele“.

Někteří mladí lidé pokládají tetování za umění. Jiní v tom vidí symbol nezávislosti. „Řídím si svůj život sama,“ prohlašuje Josie a dodává, že pořídit si tetování „bylo jediným životním rozhodnutím, které jsem kdy udělala“. Tetování umožňuje některým mladým lidem experimentovat — mají pocit, že rozhodují o svém vzhledu. Tetování může také sloužit jako symbol vzpoury nebo alternativního životního stylu. Některé typy tetování tudíž mohou obsahovat vulgární slova a kresby nebo provokativní slogany.

Většina mladých lidí to ale pokládá pouze za módu. Avšak jenom kvůli tomu, že tetování má mnoho lidí, měl bys jej mít i ty?

Tetování je starobylé umění

Tetování není žádným novodobým zvykem. Bylo nalezeno na egyptských a libyjských mumiích z doby několik set let před Kristem. Tetováž byla objevena i na mumiích v Jižní Americe. Mnohé motivy přímo souvisely s uctíváním pohanských bohů. Podle výzkumného pracovníka Steva Gilberta „nejstarší známé tetování je spíše obrázek než nějaký abstraktní vzor a představuje boha [jménem] Bes. Podle egyptské mytologie byl Bes smyslný bůh veselí.“

Je zajímavé, že mojžíšský Zákon tetování zakazoval. Ve 3. Mojžíšově 19:28 se říká: „Na těle si neuděláte řezné rány kvůli duši, která skonala, a nebudete si na sobě dělat tetování. Já jsem Jehova.“ Ctitelé pohanských božstev, jako byli například Egyptané, si jména či symboly svých bohů tetovali na prsa nebo na paže. Izraelité dodržovali Jehovův zákaz ohledně tetování, a tím se od okolních národů lišili. (5. Mojžíšova 14:1, 2)

Dnešní křesťané sice nejsou pod mojžíšským Zákonem, nicméně to, že tetování bylo v minulosti zakázáno, nás vede k zamyšlení. (Efezanům 2:15; Kolosanům 2:14, 15) Pokud jsi křesťan, určitě si nebudeš chtít dělat na těle — a to ani dočasně — znamení připomínající pohanské a falešné uctívání. (2. Korinťanům 6:15–18)

Zdravotní rizika

Dobře si rozmysli, zda se dáš tetovat

Měl bys také zvážit zdravotní rizika. Doktor Robert Tomsick, mimořádný profesor dermatologie, o tom říká: „Jde o to, že se naruší kůže a do této oblasti se vnáší pigment. I v případě, že jehla nepronikne příliš hluboko, existuje při každém narušení kůže nebezpečí bakteriální nebo virové infekce. Myslím si, že celkem vzato je [tetování] riskantní.“ Doktor Tomsick pokračuje: „I když při vpichování pigmentu do kůže nedojde k infekci, hrozí kontaktní alergie, dermatitida a alergické reakce, které mohou způsobit zarudnutí kůže, otok, svědění a vznik strupů.“

Tetování má sice být trvalé, ale dá se pomocí různých metod odstranit. Provádí se to laserem (vypálením), chirurgicky (vyříznutím), dermabrazí (obroušením povrchní i hlubší vrstvy pokožky) a vyleptáním pomocí solného roztoku či kyselinou. Tyto metody jsou drahé a mohou být bolestivé. „Je daleko bolestivější nechat si laserem tetování odstranit, než si ho nechat udělat,“ píše časopis Teen.

Co si pomyslí druzí?

Měl by ses také vážně zamyslet nad tím, co si druzí pomyslí o tom, že máš tetování, protože zdaleka ne každému se to líbí. (1. Korint'ánům 10:29–33) Li, mladá žena z Tchaj-wanu, si v chvilkovém rozmaru nechala udělat tetování, když jí bylo šestnáct let. Nyní jí je 21 let a pracuje v kanceláři. „Vadí mi, že spolupracovníci si moje tetování prohlížejí,“ připouští Li. Britský psychiatr Theodore Dalrymple říká, že pro mnoho lidí je tetování „často viditelným znakem, že dotyčný člověk . . . patří k násilné, brutální, antisociální a zločinecké subkultuře“.

Článek v časopise American Demographics uvádí podobný postřeh: „Je jasné, že většina Američanů pokládá za riskantní mít tělo viditelně ozdobené ve stylu body art. Osmdesát pět procent [mladých] souhlasí s tvrzením, že ‚lidé, kteří mají viditelné tetování, . . . by si měli uvědomit, že tato forma sebevyjádření může mít za následek určité překážky v jejich profesi i v osobních vztazích‘.“

Uvažuj také o tom, zda tetováním podpoříš nebo popřeš tvrzení, že jsi křesťan. Mohlo by to být pro druhé ‚příčinou ke klopýtání‘? (2. Korint'ánům 6:3) Je pravda, že někteří mladí lidé si tetování nechali udělat na částech těla, které nejsou vidět. Dokonce o tom možná nevědí ani jejich rodiče. Má to ale háček. Může se stát, že se nečekaně ocitneš na pohotovosti nebo že se ve škole budeš sprchovat — a tvé tajemství se stane veřejně známým. Lepší je „chovat se ve všem poctivě“ a nedopouštět se pošetilého klamání. (Hebrejcům 13:18)

Stejně jako každá móda, i tetování ztratí časem svou přitažlivost. Existuje snad něco — džíny, tričko, šaty nebo boty —, co by se ti líbilo natolik, že bys to chtěl nosit po zbytek života? Samozřejmě, že ne. Styl oblečení, střih a barva se mění. Ale zbavit se tetování — na rozdíl od oblečení — je těžké. A navíc to, co ti připadá „skvělé“ v šestnácti letech, se ti ve třiceti už nemusí líbit.

Mnozí mladí lidé později těchto trvalých změn svého vzhledu litovali. „Nechala jsem si udělat tetování před tím, než jsem poznala Jehovu,“ říká Amy. „Snažím se to zakrývat. Když to někdo ze sboru zahlédne, je mi to trapné.“ Jaké poučení z toho plyne? Dobře si rozmysli, zda se dáš tetovat. Neudělej rozhodnutí, kterého bys pak litoval.

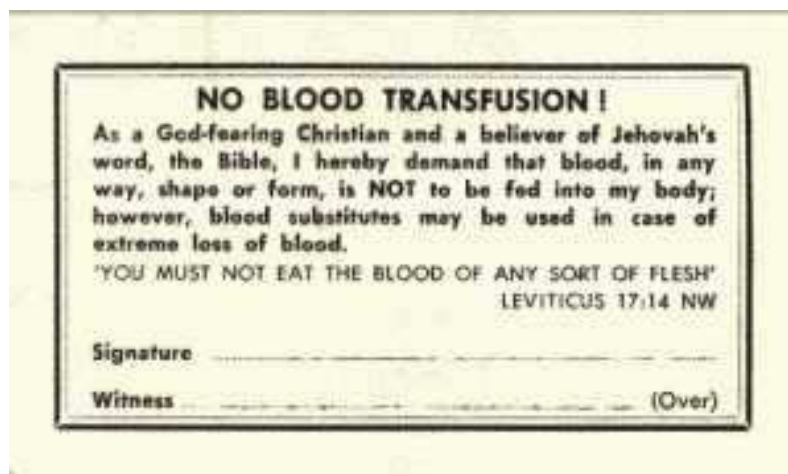
Mnozí mladí později litovali, že si nechali udělat tetování.⁴²

⁴² Oficiální stránky Svědků Jehovových http://www.watchtower.org/b/20030922a/article_01.htm

12.3. Nauka Strážné věže o krvi v roce 1961:

"Jestliže máme důvod věřit, že některý produkt obsahuje krev nebo frakci z krve ... jestliže nálepka říká, že tablety obsahují hemoglobin ... je to z krve ... a křesťané vědí, aniž by se museli ptát, že se musí vyvarovat takových přípravků." - Watchtower 11/01/1961, p. 669

"Je nesprávné udržovat si život přijetím transfuze krve, plasmy, červených krvinek nebo jiných částí krve? Ano! ... zákaz zahrnuje "jakoukoliv krev ve všem"." - Blood, Medicine and the Law of God, 1961, pp. 13, 14

Zdroj: <http://www.krev.info/>

ŽÁDNOU TRANSFUZI KRVE!

Jako Boha se bojící křesťan a věřící v Jehovovo slovo, Bibli, tímto žádám, aby krev jakoukoli cestou, v jakékoli podobě nebo formě, nebyla dána do mého těla; v případě extrémní ztráty krve mohou být použity bezkrevní náhražky.

"NEBUDETE JÍST KREV TĚLA ŽÁDNÉHO DRUHU" 3.Mojžíšova 17:14

Nauka Strážné věže o krvi v roce 2004:

"Pokud však jde o frakce těchto základních složek, musí se každý křesťan po důkladném rozjímání spojeném s modlitbou rozhodnout sám na základě svého svědomí." - Strážná věž 15.6.2000, str. 29-31⁴³

⁴³ <http://www.krev.info/>

Zdroj: www.krev.info.cz

12.4. Dopis vedoucího sboru svědků Jehovových všem sborům z dubna 2008⁴⁴

SVĚDKOVÉ JEHOVOVI NÁBOŽENSKÁ SPOLEČNOST

Všem radám starších

KE ČTENÍ NA ZÁVĚR STUDIA STRÁŽNÉ VĚŽE V TÝDNU 21-27. DUBNA 2008:

Draží bratři,

jak je uvedeno v Bibli v 1. Korint'anům 7:31, „scéna tohoto světa se mění“. Každý proběhlý den potvrzuje, že tato slova jsou inspirována a pravdivá. Jak se přibližuje „velké soužení“, satan proti nám zvyšuje svoji nenávisť. - Mat. 24:21, 1. Petra 5:8, 9, Zjevení 12:17

Vedoucí sbor chápe velmi dobře vzrůstající tlaky, kterým čelíte jako Pánovy milované ovce. Stejně jako vedoucí sbor v prvním století, nechceme, abyste nesli větší náklad než ten, který je nezbytný. (Skutky 15:6, 2) Proto jsme se na rozjímáních a modlitbách rozhodli přijmout opatření, abychom vám ulevili od těchto břemen tím, že změníme týdenní program shromáždění. (Matouš 11.28-30)

Od 1. ledna 2009 bude *Sborové studium knihy* zkombinováno se *Školou teokratické služby* a se *Služebním shromážděním*. Už nebude známo jako *Sborové studium knihy*. Místo toho bude nazváno *Sborové studium bible*. Po písni a modlitbě bude délka studia dvacet pět minut a studium bude vedeno podobným způsobem jako v současnosti. V jeho vedení se budou střídát kvalifikovaní starší. Poté bude následovat *Teokratická škola*, která bude trvat třicet minut. Poté po další písni začne *Služební shromáždění*, které bude trvat třicet pět minut. Shromáždění bude zakončeno písni a modlitbou. Takto sestaveno bude celé shromáždění trvat jednu hodinu čtyřicet pět minut, včetně modliteb a písni.

Schůzky před svědeckou službou budou probíhat podle současného systému a budou se skládat z malých skupinek. Později vám zašleme dodatečnou informaci o *Sborovém studiu Bible* a schůzkách před svědeckou službou.

Tato změna našich týdenních programů přináší spoustu výhod. Například méně cest na sborová shromáždění ušetří jak čas, tak pohonné hmoty, které jsou v mnoha zemích dražší a dražší. Ale je tady ještě mnohem významnější výhoda – více času na studium Bible na osobní a rodinné úrovni.

Výsledkem změn v našem týdenním programu bude posílení rodiny po duchovní stránce tím, že jeden večer bude věnován rodinnému uctívání. Hlavy rodin se musí chopit autority dané jim Jehovou pro vedení svých domácností při důležitém týdenním studiu Bible. (Deuteronomium 6:6, 7) A svobodní bratři a sestry, kteří nemají rodinné závazky, mohou využívat tento čas k osobnímu studiu Bible.

Je nezbytné „vykupovat příhodný čas“ a posilovat jeden druhého, když očekáváme události, které brzy nastanou. (Efezanům 5:15, 16) Jehovův den se opravdu rychle blíží. (Sefanjáš 1:14; 2. Petra 3:12) Takže je naléhavější než dříve využívat čas, který zbývá, abychom budovali jeden druhého „nejsvatější vírou“. (Juda 20)

Dobře využijme změn, když následujeme Velkého Pastýře, který nás vede na šťavnaté pastviny, kde najdeme klid a občerstvení. (Žalm 23:2, 3) Modlíme se, aby vás Jehova dále chránil a dával vám duchovní sílu v těchto těžkých časech.

S křesťanskou láskou

Vaši bratři,
Vedoucí sbor Svědků Jehovových

P.S. Předsedajícím dozorcům: Po přečtení tohoto dopisu umístěte tento dopis na nástěnku, kde zůstane po dobu dvou týdnů.

⁴⁴ http://www.straznavez.cz/Dokumenty/dopis_duben2008.htm

12.5. Výpis odpovědí na otázku č.18

- Záleží na tom, jak člověk pojem „sekta“ chápe. Pokud ho chápe jako odnož nějakého náboženství, tak to nejsme (sdružujeme lidi z různých náboženství). Pokud to někdo chápe jako následovníci nějakého člověka, pak to nejsme. Snažíme se žít podle Bible tak, jak jí nejlépe rozumíme.
- Sekta – dělá věci tajně. Společnost SJ – vše probíhá veřejně a každý se může sám přesvědčit o život lidí, kteří ve svém životě uplatňují biblické zásady.
- Svědkové Jehovovi nejsou odnoží nějaké církve, ale sdružují lidi ze všech sociálních vrstev a nejrůznějšího náboženského původu. Nehledají vedení u žádného člověka, ale u Ježíše Krista. SJ se přísně drží Bible. Jejich uctíváním je způsob života. Žijí a pracují mezi jinými lidmi.
- Sekta je označení pro odštěpenou skupinu od církve pro jiné náboženské názory. SJ se snaží přesně řídit učením Bible. Nejsou tedy odštěpená skupina, ale zastánci pravého učení.
- Zeptala bych se, co si dotyčný představuje pod pojmem sekta. Vysvětlila bych stručně bibl. zásady, které nám Bůh v Bibli doporučuje pro život, jak se to osvědčilo v mém životě, když se snažím je uplatňovat. Vysvětlila bych též např. jak trávím volný čas (oddychově), že sleduji věci kolem sebe atd. jako každý druhý člověk s cílem jednat odpovědně k Bohu i k ostatním.
- Svědkové Jehovovi nejsou odnož nějaké církve, ale patří k nim lidé ze všech sociálních vrstev. Za svého vůdce nepovažují žádného člověka, ale Ježíše Krista. My se striktně držíme Bible. Uctívání spočívá ve způsobu našeho života, ne v rituálních projevech zbožnosti. Nenásledujeme člověka ani se neizolujeme od ostatní společnosti. Žijeme a pracujeme mezi jinými lidmi.
- Svědkové Jehovovi nenásledují a neuctívají člověka, jako tomu u sekt je, ale věří, že jediným pravým Bohem je Jehova.
- Poukázala bych na význam slova „sekta“. A pak by museli sami prozkoumat, aby zjistili, zda je to tak. Jen málo lidí vyvíjí v tomto ohledu úsilí, nechtějí měnit své názory.
- Někteří lidé považují sektu za skupinu, která se odtrhla od nějakého ustanoveného náboženství, nebo za skupinu, která jde za určitým lidským vůdcem nebo učitelem. Svědkové Jehovovi nejsou nějakou odnoží nějaké církve, ale sdružují lidi ze všech sociálních vrstev a nejrůznějšího náboženství. Nehledají vedení u žádného člověka, ale u Ježíše Krista.
- Sekta je oddělená skupina lidí (náboženská nebo politická). Sektářem nazvali i Ježíše Krista, zakladatele křesťanství. Svědkové Jehovovi patří mezi křesťany, pro které je Ježíš Kristus velkým příkladem, protože mluvil pravdu o Bohu, zvěstoval jeho slovo, které už mnohým lidem pomohlo a nebránil se mluvit s každým bez předpojatosti. I naše shromáždění jsou veřejná, nikoliv sektářská.
- Jaký je Váš názor na sektu? I první křesťané byli nazýváni sektou, protože se názorově odklonili od farizeů. Saduceové byli nazýváni sektou, protože nevěřili na vzkříšení. I dnes se učení pravých křesťanů liší od ostatních, protože je založeno na Bibli. Sekta má člověka jako vůdce, „vůdce“ křesťanů je Kristus. Může být Kristus hlavou ničivé sekty?

- Co chápou pod pojmem sekta? Sekta dělá většinou vše tajně. My naopak děláme vše veřejně – volně přístupná shromáždění, sjezdy – veřejná služba.
- SJ jsou registrovaná a státem uznaná náboženská společnost. Neskrývají se, ale naopak lidi navštěvují a hovoří o Bibli a své víře. Jsou rozšířeni po celém světě. Pokud se o ně člověk zajímá, dokáže je snadno najít.
- Za Ježíšova života byli apoštolové i sám Ježíš považováni za tu „cestu“ (neboli sektu). Skutky 19:9. Nic nového pod sluncem, přesto jeho učení ovlivňuje pozitivně lidstvo již skoro 2000 let.
- Je pravda, že silně zakořeněné názory se těžko mění. Doporučil bych prozkoumat definici slova sekta a pak to osobně porovnat se skutečností a nezakládat svůj názor na názoru většiny ve společnosti.
- Jednoduše. Časopis Strážná věž vychází pravidelně od roku 1879, časopis Probudte se! se dříve jmenoval jinak, ale oba jsou z předminulého století. Svědkové Jehovovi působí ve 236 zemích a jsou nás miliony. Svědkové Jehovovi vydali hodně výtisků Bible v mnoha jazycích, že si Bibli může přečíst každý na Zemi! To asi nejsou členové nějaké SEKTY, že?
- Svědkové Jehovovi nejsou odnoží nějaké církve, ale sdružují lidi ze všech sociálních vrstev a nejrůznějšího náboženského původu. nehledáme vedení u žádného člověka, ale u Ježíše Krista. Svědkové Jehovovi jsou od roku 1993 v ČR registrované náboženství.
- Podle toho, jak chápu slovo sekta, totiž že jde o skupinu lidí, která se oddělila od nějakého zavedeného náboženství a která následuje lidské vůdce nebo učitele, tak si myslím, že SJ nejsou sektou. Následují původní učení Bible v nezměněné podobě, tak jak Boha uctívali již křesťané v 1.stol.n.l. Jejich vůdcem a učitelem je Kristus.
- Co je sekta? odtržená skupina od nějakého ustanoveného náboženství. SJ nejsou odnoží nějaké církve, ale jsou společenstvím lidí ze všech sociálních vrstev a nejrůznějších náboženských skupin. Nevedou nás lidé, ale Ježíš Kristus.
- Svědkové Jehovovi jsou 15 let státem registrovanou náboženskou společností + nespĺňují kritéria definující sektu (jsou otevřenou společností, nenásledují žádného člověka apod.).
- Svědkové Jehovovi jsou zákonnou registrovanou náboženskou společností, ze společnosti Svědků je možné odejít, nekonají se žádné rituály ani oběti. Jejich shromáždování je přístupné veřejnosti.
- Co jsem tak slyšela, co znamená slovo sekta, mi zaznělo, že členové se uzavírají před společností. Myslím si, že my jako Svědkové se vůbec neuzavíráme a ani neděláme tajnosti s tím, kdo jsme, čemu věříme a proč. Spíš bych řekla, že naopak. Chodíme za lidma nebo stojíme na veřejnosti s časopisem a lidi s tím obeznamujeme.
- Neoddělili jsme se od žádné církve, nejsme odnož (sekta). Jsme registrovaná náboženská společnost.
- Svědkové Jehovovi se neodštěpili od nějakého zavedeného náboženství. Ani nenásledují nějakého lidského vůdce. Nemohou být sektou.

- Taky jsem si to kdysi myslela díky nepravdivým nebo zkresleným informacím. Sekta bývá definována jako izolovaná skupina. Svědkové jsou otevření a vše je průhledné – financování, organizování. Dále je rozdíl mezi odštěpením se (sekty) a očištěním křesťanství od falešných nauk přidaných lidmi během staletí. V Bibli jsou proroctví, že po smrti apoštolů budou mnozí do křesťanství vnášet falešné nauky a že v závěru systému věcí bude obnoveno pravé uctívání – např. Izajáš 2:23; Matouš 13:24-43, 2.Petra 2:1 a mnohá další proroctví. Také není pravda, že církev je náboženská skupina, která je rozšířenější než sekta (tj. to, že je Svědků méně než např. katolíků neznamená, že nemají pravdu). Svědkové nemají žádné „fanatické“ rituály ani obřady.

12.6. Výpis odpovědí na otázku č.19

- Znáte tu bajku o rybaření? Co je lépe: dát člověku rybu nebo ho naučit rybařit? To chceme my. Naučit lidi žít tak, aby se to líbilo Bohu a oni sami z toho měli prospěch.
- Vést společnost k pochopení druhých, kteří dělají nebo věří v něco odlišného než většina (dar), odstranění předsudků.
- Studium Bible bez omezujících dogmat a tzv. křesťanských tradicí je pro každého člověka obohacující, protože není lacinou beletrií, ale pomáhá nám poznávat Boha, jeho skutečné vlastnosti a sliby, které vždy splnil a jsou i nezvratně dokázané i archeologicky, i historicky.
- K otázce č.12 – Často o nich [o lidech mimo společnost Svědků Jehovových – pozn. MK] přemýšlím jak jim pomoci, aby poznali pravdu o smyslu života a budoucnosti.
- Přála bych si, aby co nejvíce lidí Bibli studovalo, přinese jim to klid, pokoj a nakonec věčný život zde, na krásné zemi!
- Mnoho lidí se ptá: Co je smyslem života? Co nás čeká v budoucnu? A Bible dává na to uspokojivé odpovědi. A tak bych vám moc přál, abyste možná někdy v budoucnu tyto informace prozkoumala, pokud samozřejmě budete chtít.
- Jsem hrdá, že mohu být Svědkem Jehovovým, Svědkem živého Boha Jehovy.

12.7. Četnostní tabulky

Tabulka 9 Struktura respondentů podle pohlaví

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Žena	27	64%
Muž	15	36%
Celkem	42	100%

Tabulka 10 Struktura respondentů podle věku

	Absolutní četnost	Relativní četnost
0 - 19 let	5	12%
20 - 39 let	15	36%
40 - 59 let	18	43%
60 - 79 let	3	7%
80 - 99 let	1	2%
Celkem	42	100%

Tabulka 11 Struktura respondentů podle velikosti bydliště

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Do 1 000	6	14%
1 001 - 10 000	9	21%
10 001 - 50 000	0	0%
50 001 - 100 000	26	62%
100 001 - 500 000	1	2%
500 001 a více	0	0%
Celkem	42	100%

Tabulka 12 Struktura respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Základní	3	7%
Středoškolské bez maturity	13	31%
Středoškolské s maturitou	17	40%
Vyšší odborná škola	3	7%
Vysokoškolské	6	14%
Celkem	42	100%

Tabulka 13 Struktura respondentů podle období života, ve kterém se připojili ke Svědkům Jehovovým

	Absolutní četnost	Relativní četnost
V období dětství (0 - 15 let)	6	14%
V období dospívání (16 - 25 let)	21	50%
V dospělosti (26 - 60 let)	14	33%
Ve stáří (61 a více let)	0	0%
Neodpovědělo	1	2%
Celkem	42	100%

Tabulka 14 Struktura respondentů podle důvodů vstupu do náboženské společnosti Svědků Jehovových

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Touha poznat pravou víru	25	60%
Touha poznat Bibli	27	64%
Touha řešit globální problémy	6	14%
Touha pomáhat	5	12%
Zvědavost	7	17%
Potřeba vyčlenit se z normálu	0	0%
Revolta, vzdor	0	0%
Jiný důvod (vypíšte)	14	33%
Celkem	84	X

Tabulka 15 Struktura respondentů podle způsobu, jak se o náboženské společnosti dozvěděli

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Z kazatelské služby	16	38%
Od přátel	5	12%
Od rodičů či příbuzných	16	38%
Od kolegů z práce	3	7%
Z internetu	0	0%
Z osobní aktivity (přímá návštěva SJ)	0	0%
Jinak (vypíšte)	2	5%
Celkem	42	100%

Tabulka 16 Struktura respondentů podle souhlasu (nesouhlasu) se zásadami Svědků Jehovových

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	42	100%
Ne (vypíšte s čím nesouhlasíte)	0	0%
Celkem	42	100%

Tabulka 17 Struktura respondentů podle způsobu výchovy dětí

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vědu je pevně v duchu víry Svědků Jehovových	7	17%
Dávám jim příklad svým chováním a nechávám jim svobodnou volbu	12	29%
Nechci, aby se staly příslušníky společnosti Svědků Jehovových	0	0%
Nemám děti	23	55%
Celkem	42	100%

Tabulka 18 Struktura respondentů podle toho, zda tají svou příslušnost ke Svědkům před jinými lidmi

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano - před příbuznými	0	0%
Ano - před kolegy	0	0%
Ano - před kamarády	0	0%
Ano - jiná skupina lidí (vypíšte)	0	0%
Ne	42	100%
Celkem	42	100%

Tabulka 19 Struktura respondentů podle způsobu, jakým je vnímá okolí

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Podporují Vás	9	21%
Sympatizují s Vámi	11	26%
Schvalují Vaše přesvědčení	3	7%
Nezajímá je Vaše přesvědčení	28	67%
Polemizují s Vámi	17	40%
Jsou odtažití	5	12%
Jsou nepřátelští	0	0%
Celkem	73	X

Tabulka 20 Struktura respondentů podle způsobu, jak vnímají své okolí

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Máte mezi nimi spoustu dobrých přátel	8	19%
Máte mezi nimi několik dobrých přátel	27	64%
Vaše vztahy jsou čistě formální	5	12%
Uzavíráte se před nimi	0	0%
Jsou Vám lhostejní	0	0%
Litujete je	2	5%
Nemáte je rádi	0	0%
Celkem	42	100%

Tabulka 21 Struktura respondentů podle příslušnosti partnera ke společnosti Svědků Jehovových

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	18	43%
Ne	6	14%
Nemám partnera/ku, manžela/ku	18	43%
Celkem	42	100%

Tabulka 22 Struktura respondentů podle udržování přátelských vztahů s ostatními členy náboženské skupiny

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	42	100%
Ne	0	0%
Celkem	42	100%

Tabulka 23 Struktura respondentů podle frekvence účasti v sále Království

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Často - několikrát za týden	40	95%
Občas - několikrát za měsíc	2	5%
Málokdy - několikrát za rok	0	0%
Celkem	42	100%

Tabulka 24 Struktura respondentů podle výše dobrovolných příspěvků (za měsíc)

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Nepřispívám	1	2%
Do 100Kč	0	0%
100 - 500Kč	18	43%
500 - 1000Kč	2	5%
Více jak 1000Kč	1	2%
Nechci odpovědět	20	48%
Celkem	42	100%

Tabulka 25 Struktura respondentů podle účasti na sjezdech

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sjezd krajský	42	100%
Sjezdový den	42	100%
Oblastní sjezd	42	100%
Památná slavnost	42	100%
Neúčastním se	0	0%
Celkem	168	X

12.8. Dotazník

Dobrý den,

jsem studentka 3. ročníku Filozofické fakulty Univerzity Pardubice a v rámci bakalářské práce provádím malý výzkum týkající se náboženské společnosti Svědkové Jehovovi. Tento dotazník slouží pouze k účelům tohoto výzkumu, je anonymní, a proto Vás žádám o zodpovězení několika otázek. U otázek, kde jsou nabízené odpovědi, Vámi zvolenou označte křížkem. Kde se jedná o otázky s možností volného vypsání, odpovídejte stručně, ale zároveň výstižně. Předem děkuji za spolupráci na vyplnění dotazníku.

1. Pohlaví

žena muž

2. Věk

0-19 20-39 40-59 60-79 80-99

3. Uveďte počet obyvatel obce, ve které žijete:

do 1 000 1 001 – 10 000 10 001 – 50 000
 50 001 – 100 000 100 001 – 500 000 500 001 a více

4. Nejvyšší dosažené vzdělání

základní středoškolské bez maturity středoškolské s maturitou
 vyšší odborná škola vysokoškolské

5. Kdy jste se stali Svědky Jehovovi?

v období dětství (0-15let) v období dospívání (16-25let)
 v dospělosti (26-60let) ve stáří (61 a více let)

6. Co Vás přivedlo do společnosti Svědků Jehovových? (Můžete zvolit až tři možnosti.)

touha poznat pravou víru touha poznat Bibli touha řešit globální problémy
 touha pomáhat zvědavost potřeba vyčlenit se z normálu
 revolta, vzdor jiný důvod (vypište).....

7. Jak jste se o náboženské společnosti Svědků Jehovových dozvěděli?

z kazatelské služby od přátel od rodičů či příbuzných
 od kolegů z práce z internetu z osobní aktivity (přímá návštěva sídla SJ)

jinak (vypište).....

8. Souhlasíte bez výhrad se všemi zásadami Svědků Jehovových? Pokud ne, k čemu máte výhrady a proč?

ano

ne (vypište, s čím nesouhlasíte a proč):.....
.....

9. Jak působíte na své děti?

vedu je pevně v duchu víry Svědků Jehovových

dávám jim příklad svým chováním a nechávám jim svobodnou volbu

nechci, aby se staly příslušníky společnosti Svědků Jehovových

nemám děti

10. Tajíte svoji příslušnost ke společnosti Svědků Jehovových před některými lidmi? (U odpovědi „ano“ můžete vybrat až čtyři možnosti.)

ano - před příbuznými ne

před kolegy

před kamarády

jiná skupina lidí (vypište).....

11. Jaký názor vůči Vám převládá mezi lidmi, se kterými se setkáváte - příbuzní, kolegové, spolužáci...? (Můžete zvolit až dvě možnosti.)

podporují Vás sympatizují s Vámi schvalují Vaše přesvědčení

nezajímá je Vaše přesvědčení polemizují s Vámi jsou odtažití

jsou nepřátelští

12. Jak vnímáte lidi mimo společnost Svědků Jehovových?

máte mezi nimi spoustu dobrých přátel máte mezi nimi několik dobrých přátel

Vaše vztahy jsou čistě formální uzavíráte se před nimi

jsou Vám lhostejní litujete je

nemáte je rádi

13. Je Váš partner/ka, manžel/ka také členem náboženské společnosti Svědků Jehovových?

ano ne nemám partnera/ku, manžela/ku

14. Udržujete s lidmi ze sboru přátelské vztahy i mimo sídlo Svědků Jehovových? (Např. vzájemné návštěvy, společné sportování, chození za kulturou.)

ano ne

15. Jak často chodíte na setkání do Sálu Království?

často - několikrát za týden

občas - několikrát za měsíc

málokdy - několikrát za rok

16. Jakou částkou dobrovolně přispíváte Svědkům Jehovovým za měsíc?

nepřispívám do 100 Kč 100 – 500 Kč

500 – 1000 Kč více jak 1000 Kč nechci odpovědět

17. Kterých setkání Svědků Jehovových se během roku účastníte? (Můžete zvolit až čtyři možnosti.)

Sjezd krajský Sjezdový den Oblastní sjezd

Památná slavnost neúčastním se

18. V české společnosti převládá názor, že Svědkové Jehovovi jsou sekta. Čím byste oponovali, pokud byste toto tvrzení chtěli vyvrátit?

.....
.....
.....
.....

19. Pokud máte jakoukoliv poznámku, kterou byste rádi zmínili, máte možnost právě zde:

.....
.....
.....

Děkuji Vám za Váš čas a ochotu při vyplňování dotazníku.